

„Mert amiképpen Jónás (...)” Máté 12:40.

1. ábra Gyulai Líviusz rendező, forgatókönyvíró, előadó Kossuth-díjas grafikusművész Jónás sketch-e

Faust Gyula igehirdetési sorozata Jónás történetéről

Vörösberény 2020. január 1-február 9.

Tartalomjegyzék

Bevezető	4
A keletkezésről.....	4
Jónás neve	4
Jónás történetének műfaja és stílusa.....	4
A cselekmény, mint Isten váltságáról szóló prófécia	4
Jónás mint jel és jelkép.....	5
A címről.....	6
Jövő megtérés által	7
Lesz jövőnk, de csak az Igével felgerjesztett bűnbánat által!	11
A mindenség az Ige szolgálatában csak éppen Jónás alszik	12
Ige és tér-idő összefüggenek	12
A Tarsis-i hajó és a <i>nagy alható</i>	13
A Tarsis-i hajó, mint a megtérés színhelye	14
Jónás felébresztése	15
Isten visszatérítő és megtérítő viharja	15
Mit tegyünk veled, hogy lecsendesüljön a tenger?	15
A Nagyvárost (világot) az Úr a hittel közbenjáró gyülekezetben győzi le	18
A lélegző hal – ál – gyomrában.....	23
Mi legyen az engedetlen ember sorsa, hogy és hol haljon meg?	24
Jónás Társisba menekült, de Isten Tárzusból hívta el Sault, hogy egyháza Pál apostolja legeyen	27
A Krisztustest titka, avagy egy léleknek (πνευμα) lenni a lelki [πνευματικός, ή, όν (pneumatikosz é on) szellemi] Ádámmal (1Kor 15:45-50)	27
2020 a nemzeti összetartozás éve, avagy a sárkány román fejű gyomrában.....	29
A tengerbe vetett próféta esetének tanúsága	29
Másodszor, avagy a kettőzött újból.....	31
Ninive, avagy az elhívás és küldetés kétféle értelmezése	32
Még negyven nap	34
A negyven nap Írás, igazság és Lélek szerinti értelmezése.....	34
Milyen legyen a jó prédikáció, mi tehát az Ige szolgálata?	34
Tegyük fel a leglényegesebb kérdést!	35
Hát én immár milyen jövőt válasszak?	36
Isten megkettőzve hozzánk szóló Igéje kettős, azaz együtt-megbánásra hív!	36
Akarj Istennel együtt örülni a megtérő bűnösnek!	38
Kiment a ház az ablakon, benne maradt a vénasszony.....	40

„Se enyém, se tied ne legyen; vágjátok ketté (az élő gyermeket)!” 1Kir 3:26.	41
Lenni, vagy nem lenni?	42
Lecke arról, hogy „azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett” (Luk 19:10).	44
Isten új szívet ad, elveszi a kő szívet és helyette hús szívet ad (Ez 11:19)	44
Isten megkettőzve hozzánk szóló Igéje kettős, azaz együtt-örvendezésre hív!	45
Az Úr melléd ül, tanácsot kér mellyel megnyit téged	46

Bevezető

A keletkezésről

2020 a nemzeti összetartozás ünnepi emlékéve, ami akarva akaratlanul a bennem is leülepedett kulturális emlékezet fekete hordalékát és sötét iszapját akarva akaratlanul felszínre zavarta.

Már tavaly nyáron megihletett a Jónás története, amikor Tapolcán a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke, főtiszteletű Dr. Steinbach József testvérünk szívből jövő beszédével méltatta Molnár Csaba Bertalan lelkipásztor testvérem Jónás könyvéről szóló prédikációiból írt és Szabó Barnabás lelkipásztor által zseniálisan szemléltetett Jónás könyvecskéjét, melynek címe: *Az engesztelés misztériuma*. Megjegyzem, felemelő remek írás!

Minden együtt nagyon sok új gondolatot gerjesztett bennem, melyeknek hatására még a nyár hevében elhatároztam, hogy újból igehirdetésem menüjére veszem Jónást és gyors vázlatot írtam a lelkemben kavargó új gondolatokból.

Óév utolsó óráiban már az újesztendő első igeszolgálatára készültem és eszembe jutott a Jónásról megírt vázlatom. Így vette kezdetét a Jónás történetéről szóló igehirdetési sorozat.

Köztudott, hogy a téli vörösberényi szószerzők csak rövid istentiszteleti együttlétekre alkalmas ezért az a gazdag tartalom, amit „papírra vettem” csak főbb részeiben válhatott szószerzői beszéddé. Ez korlátozás adta az ötletet, hogy jegyzetekkel ellátott formában is elkészült munkát közkinccsé tegyem.

Kívánom, hogy általa minden olvasóm Krisztus Urunk hangján hallja Szentlélek Istent beszélni!

Jónás neve

Jónás, kinek nevének jelentése *Galamb*, a Gáth-Khéferből¹ való *Amittaj* [אֲמִיטַי] ('āmittaj)] fia², ezért nevét így is fordíthatjuk: *Isten hűségének a gyermeke a sötétség földjén* (Máté 4:15-16). Látni fogjuk, hogy első sorban Isten az, aki hűséges az Ő Igéjével megterhelt prófétájához, ugyanakkor Jónás is méltó a nevéhez, mert tíz körömmel is ragaszkodik az általa megismert Istenhez, kinek tetteivel és döntéseivel ugyan a lázadásig nem ért egyet, mégis egyetlen Ura és Isteneként imádja-szolgálja Őt.

Jónás történetének műfaja és stílusa

Jónás története szatíra műfajában megírt allegória és egyben profetikus példázat, melyben nem az a prófécia, amit Jónás prédikál, hanem Jónás maga, egészen pontosan mindaz, ami vele történik, amit Isten vele és általa történet.

A cselekmény, mint Isten váltságáról szóló prófécia

Történetében mindvégig az Úr az, aki szól és cselekszik. Ő küldi el Igéjét Jónáshoz. Az Ige kimozdítja Jónást, de ő teljesen más irányba indul el. Akkor Isten egy vihart dob utána. A viharzó tenger által szól a hajót megmenteni akaró matrózóknak, kik felköltik és szónak Jónásnak, hogy kiáltson velük együtt az életükért. Ezután szól az Úr a sorvetés által, majd szól Jónás által, hogy a szabadulás egyetlen útja, ha Jónást a dühöngő tengerbe vetik. Ezt követően szól az Úr és a hullámok kisimulnak. ismét szól és szavával egy nagy halat rendel, hogy elnyelje Jónást. Harmadnap megint szól és a tengeri mélység szörnye, a nagy hal a szárazra bocsátja Jónást.

¹ Gát-Kéfer (ásott sajtó). város Zebulon területének határán (>>Gitta-Héfer<<) Józs 19, 13.

² 2Kir 14:25. Zebulon földjéről tudunk kell a prófeciát, ami így szól: „Zebulonnak földje és Naftalinak földje, a tenger felé, a Jordánon túl, a pogányok Galileája, A nép, amely sötétségben ül vala, láta nagy világosságot, és akik a halálnak földében és árnyékában ülnek vala, azoknak világosság támadta. Máté 4:15-16. Vö. Ézsa 9: 1-2. Így Jónás valamiképpen a sötétség földjén felragyogó nagy világosság és Krisztusban beteljesülő világosság előképe.

Mindezeket követően a beszélő és cselekvő Isten megkettőzött [פַּעַם ('ásáh) פְּשָׁה (pa'am)] másodszerjének³ ismétlődéseivel újból szól Jónáshoz és Ninivébe küldi. Ott a város közepén pedig a föld alapjáig alászálló⁴ de az örök enyészetből életbe visszahozott Jónáson keresztül szól a nagy város lakóihoz. Jónás az ízig vérig izraelita próféta-ember ítéletet szól, de az Úr Lelke az embereket az Ige általi bűnbánatukban mindvégig Isten életet adó kegyelmének a fogadására készítette fel. A város megtér és megmenekül.

Ezt követően a prófétaság Lelke⁵ az Úr Jónással való párbeszédét, a Jónás Istennel való peres vitáját tárja elénk, mely dacos veszekedés keretét adja Jónás egész történetének. Isten ebben az állapotában sem hagyja őt Igéje nélkül, hanem kitartóan szól és cselekszik. Szól és Igéje nem kézzel tákolt árnyékot, oltalmat, felüdülést ad, hanem Szava által rendelt növényt, „életfát”, az Isten országa jelképét és metaforáját nevei Jónás fölé, ami ahhoz hasonló boldogságot nyújt neki, amivel Ninive üdvözültjei és az Isten arcát látó mennyei angyalok örvendeztek.

Egyetlen nap menyország után az Úr újból szólt és a Nap csak úgy ontotta magából hőséget, melyet Isten forró széllel bocsátott Jónásra. A hőség tüzeiben és dacos lázadásában emésztődő Jónás az Isten hozzá szóló beszéde még ebben az állapottában sem hagyja el, sőt utána megy és melléje ül az Úr a beszéde által, hogy a szívét, az ember és az egész élő világ iránti érzéseit ossza meg vele.

Jónás történetének egész problematikája az, hogy ő kilépett az Istennel való közösségből⁶, noha szüntelenül perlekedik vele, viszont Isten nem lépett ki a vele megkötött szövetségéből, sőt mindenben ahhoz és önmagához hűen cselekedett vele.

Jónás mint jel és jelkép

Jónás tulajdonképpen jel és jelkép. Nemcsak az Isten küszöbön álló Messiásának Napnál fényesebben világító ismertető jele, de Vele szövetséges mindenkori népének is a jelképe. Az Ószövetségi egyház esetében ez azt jelentette, hogy amiképpen az engedetlen Jónás a cet gyomrába került, hasonlóképpen az engedetlen Izraelt Nebukadneccar birodalma nyeli be hetven esztendőre. Benyelt engem, megemésztett engem Nabukodonozor, a babiloni király, üres edénnyé tett engem, benyelt engem, mint a sárkány, - panaszolja Jeremiás próféta (Jer 51:34).

Luther Márton pontosan ötszáz évvel ezelőtt 1520-ban *Az egyház babiloni fogságáról* címmel írt könyvecskét, amelyben arról értekezett, hogy a hamis, több tulajdonságában antikrisztusi „egyház” miképpen nyelte el és tartja a maga fogságában az emberek lelkét. Ezt a jelenséget Urunk így fogalmazta meg:

- „De jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, akik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be.” Máté 23:13. Jaj nektek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan terhekkal terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjatokkal sem illettitek azokat a terheket! Luk 11:46.

³ Hogy pedig a fáraó álma kettős, kétszeres vala, [onnan van], mert Istennél elvégezett dolog ez, és siet az Isten azt véghez vinni. 1Móz 41:32.

⁴ A hegyek alapjáig süllyedtem alá; [bezáródtak] a föld závárai felettem örökre! Mindazáltal kiemelted éltetemet a múltásból, oh Uram, Istenem! Jón 2:7.

⁵ És leborulék annak lábai előtt, hogy imádjам őt, de monda nekem: Meglásd, ne tedd; szolgatársad vagyok neked és a te atyádfiainak, akiknél a Jézus bizonyágtétele van; Istent imádd, mert a Jézus bizonyágtétele a prófétaság lelke. Jel 19:10.

⁶ Vö. Czanik Péter: Jónás, Ninive és a hal In. Czanik Péter – Csáky Károly Jónás Igehirdetések Gödi Print Kft. Budapest 1996. oldal 19.

Figyelmeztet tehát, hogy nemcsak az ószövetségi egyház jutott babiloni fogságra, hanem az újszövetségi is. Ötszáz évvel ezelőtt a hamis egyház igájában raboskodtak a lelkek, a huszadik században a nacionalista és kommunista ideológiák totalitárius rendszereiben raboskodott az úr népe, napjainkban pedig a liberális diktatúra agyrémei mellett még az iszlám fogsága is fenyeget. Tudnunk kell, hogy ötszáz évvel ezelőtt, amikor népünk a reformációnak köszönhetően megtért, Isten is megszabadított a török rabigától, és ez bizony számunkra vérválós történelem!

Jónás az anyaszentegyház jelképeként végül ez azt is jelenti, hogy nemcsak az ember Fia Jézus részesül a Jónás által élénk tárt, ugyanakkor a megfeszített-feltámadott Krisztusban beteljesült halálból és feltámadásból, hanem kivétel nélkül az Üdvözítő Úr Isten minden üdvösségre vezetett szentje is. Egyszerűbben, ahogy az örökkévaló Krisztus hatalma szavára Jónás ment keresztül a halálon és lépett ismét szárazra, éppen úgy megyünk át rajta keresztül mi is, hogy a feltámadott Krisztussal éljünk a földön a nekünk kijelölt helyen, az örökkévalóságban pedig hasonlóképpen Urunk dicsőséges közösségében legyünk.

Nem értjük, hogy miként és hogyan történik, de mindenben igaz a Krisztus beszéde, ami így szól hozzánk:

„Bizony, bizony mondom nektek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általmént a halálból az életre. Bizony, bizony mondom nektek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek. Mert amiként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában: És hatalmat ada neki az ítélettelre is, mivelhogy embernek fia. Ne csodálkozzatok ezen: mert eljő az óra, amelyben mindazok, akik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát, és kijőnek; akik a jót cselekedték, az élet feltámadására; akik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására. Ján 5:24 -29.

„Avagy nem tudjátok-e, hogy akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg? Eltemetettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképpen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egyé lettünk, bizonyára feltámadásáé szerint is [azok] leszünk. Tudván azt, hogy a mi ó emberünk ő vele megfeszítettett, hogy megerőtelenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek: Mert aki meghalt, felszabadult a bűn alól. Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy élünk is ő vele.” Róm 6:3 -8.

„Mi tudjuk, hogy általméntünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiat. Aki nem szereti az ő atyjafiát, a halálban marad.” 1Ján 3:14.

A címről

E prédikáció sorozat címe Urunk Jézus Jónás-beszédeiből és példázatából⁷ van és pedig azért, hogy lehetőleg ne távolodjunk és ne szakadjunk el attól a gondolati medertől és összefüggési kerettől, amelyben legfőbb tanítónk, Jézus tanítja és alkalmazza. A cím kipontozása pedig arra utal, hogy az Úr szavával elkezdett mondatot ki-ki magára is alkalmazva fejezze be: Mert amiképpen Jónás, éppen úgy saját magam is, ezt és ezt tettem, így és így voltam engedetlen, hitelen, ezt és ezt szoltam, gondoltam, de az Úr, ahogyan Jónást úgy engem is megtartott, megmentett, visszahozott, talpra állított, megvigasztalt és üdvözített!

⁷ Máté 12:39-41; 16:4; Luk 11:29-30 és 32.

Jövő megtérés által

Első igehirdetés

Bibliaolvasás: Jelenések 21.

Alapige: „Így szólt az Úr Igéje Jónáshoz, Amitaj fiához:

- Indulj, menj Ninivébe, a nagy városba, és prédikálj ellene, mert feljutott hozzám gonoszságának híre!” Jónás 1: 1-2.

Újév első napján milliónyi akarat, vágy, sóhaj, fohász, könyörgés kiáltás tört fel, mint a szilveszteri tűzijáték az égbe. Milliárd ember milliárd tervvel adja bele magát abba a jövőbe, amit valakik elgondoltak neki, majd saját maga is elgondolt, jónak gondol és boldog sikeres életét várja tőle.

Történetünk Jónása esetében nem ember rengette meg a nagy változásoknak elébe néző eget, hanem az Úr Igéje és a Szó igazi értelmében belehasított a próféta életébe az Úr Igéje. Amitaj fiának, az Istennel való perlekedésén túl, ha volt is bármi elképzelése a jövőt illetően, az Isten „*indulj, menj Ninivébe, a nagy városba, és prédikálj ellene*” parancsa, Jónást valójában a halálba küldő szava és kikerülhetetlen utasítása, azt az általa elgondolt bármilyen jövőt ketté roppantotta, felfüggesztette, a sötét mélységbe dobta és az égbe röpítette. Nem tehetett Jónás, hogy ne menjen az Úr szavára nagy városba, ami Jónáshoz hasonlóan jelkép, és túlmutat önmagán, mert a bűn és a gonoszság összességének képi megjelenése, mely mindenben ama mennyei örök alapokkal bíró város⁸ sötét ellentétje, sőt a Jónás Jeruzsálemének is a totális ellentétje!

Úgy általában az ember nem azért vesz célba egy New York, Los Angeles, London, Párizs, Moszkva, Brüsszel, Sydney, Hongkong, Szingapúr, Sanghaj, Tokió, Kairó, Abu Dzabi, Dubaj vagy éppenséggel egy Budapest fényű és csillogású nagy várost, hogy prédikációnak nevezett beszéddel ellene menjen, ellenkezőleg, a nagy várostól várja azt, hogy menedéke, emberi voltának kiteljesedési lehetősége lesz, sőt benne reméli még paradicsombéli boldog jövőjét is. Valójában az a bizonyos prédikáció nem a tulajdonképpeni város kövei ellen szól, hanem az ellen az ember ellen, akit a Nagyváros, bibliai nevén Babilon⁹, Egyiptom és Szodoma¹⁰ csalfa ragyogása és hatalma a maga bűbájainak bűvöletének bilincseiben tarja fogva. Náhúm próféta ezt mondja saját nemzedéke Ninive nevű városáról:

„Belőled származott, aki gonoszt koholt az Úr ellen, aki álnokságot tanácsolt.” Náh 1:11.

Az Édenben megtörtént bűneset óta az erőszakkal (Náhúm 3: 1-3) párosult parázna hitetés (Náhúm 3: 4) és az *álnokságnak ez a tanácsa* (1Mózes 3: 1-7; Náhúm 1: 11) tarja fogva a bűnben és halálban a világot, benne minden várost, azokban pedig minden embert. A **Nagyvárosnak bűne miatt**¹¹ vészett el egykor Szodoma, hogy az Isten elvesztő ítéletének példája (tüposza) legyen az idők végezetéig.

Kérdés, hogy ki az itt ebben a közösségben, aki nem ennek a Nagyvárosnak bűbája által csapdába ejtett ember, akire ne hatott volna ki a Nagyváros rabul ejtő és kárhoztató halált hozó gonoszsága soha,¹² akit ne tett volna az elveszésig tisztátalanná és halált érdemlően teljesen

⁸ Mert várja vala az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten. Zsid 11:10.

⁹ És az ő homlokára egy név vala írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld utálatosságainak anyja. Jel 17:5.

¹⁰ És az ő holttesteik [feküsznek] ama nagy városnak utcáin, amely lélek szerint Szodomának és Egyiptomnak hívatik, ahol a mi Urunk is megfeszítettetett. Jel 11:8.

¹¹ 1Mózes 19: 15b.

¹² Náhúm 3: 19b.

romlottá?¹³ Van-e ilyen ember egyáltalán? Ki az, aki szülőként meg tudja védeni a gyermekét a nagy város vonzásától, ellenállhatatlan gravitációjától, hogy az magához ne ragadja?

Iszonyatos hatalmak, a miénkét milliószor felülmúló erők dolgoznak éjjel és nappal azért az egyetlen célért, hogy emberek millióit, milliárdjait akár, tegyék földönfutó koldusokká és potenciális rabszolgákká, hogy a munkaerejüket árulva önként keressenek menedéket és szerencsét a nagyvárosban.

Így történt, hogy Amitaj fiának is a nagy városba kellett mennie, de nem a saját karrierjéért, nem az önmaga sikereiért, vagy szerencséjéért, ellenkezőleg önmaga ellen és a nagyváros ellen, egészen pontosan az ellen az önmaga ellen, akit a nagyváros már maga bűvkörébe vont. Másfelől azokért, akiket Isten által számontartott igazakként szentelt meg magának az Úr az Ő Igéjével, hogy az Ő szentjeiként legyen hivatalosak az Úr ama nagy napjára, melyre áldozatot készíttetett az Úr,¹⁴ amikor Ninivének ez a népe bíraskodni fog Jeruzsálem azon népe felett, amelyik a Jónás jelével hozzájuk szóló Messiásnak szegült ellen mindhalálig.

A Nagyváros bűbája úgy hat, mint a szép parázna¹⁵, a gyönyörű utcanő, az önmagát áruló szajha a férfiúi gerjedelmekre, vagy mint a testre a kábítószeres bor.¹⁶ És ha egyszer elnyelt ez a vonzás, önmaga erejéből senki nem képes kiszabadulni belőle; a bőréhez tapad és az egyetlenegy Szabadító üdvözítésére szorul!

Kérdés tehát, hogy ki képes ennek a vérünkben pezsgő és érző húsunkhoz tapadó vonzásnak ellenállni? Nos kiderül, hogy még az Isten igéjével áthasított és megterhelt Jónás sem volt erre alkalmas. Úgy gondolta hát, hogy elfut Ninive nagy városa elől a kisebb világvégi Tarsis kikötővárosába, ahogy egykor Lót futott el Szodomából, de nem a hegyre, ahova kezdetben az Úr angyala mondta, hogy meneküljön, hanem *Czóár jelentéktelen* kis városába. Akkor Lót és az Úr angyala közti alku úgy alakult, hogy az angyal amikor kezénél megragadva Lót kivitte, ki építette Szodomából ezt parancsolta neki, a feleségének és a két lányának:

- „Mentsd meg a te életedet, hátra ne tekints, és meg ne állj a környéken; a hegyre menekülj, hogy el ne vessz (1Móz 19:17)!” Mire az okoskodó Lót ezt felelte:
- Ne oh Uram! Íme a te szolgád kegyelmet talált te előtted, és nagy a te irgalmasságod, melyet mutattál irántam, hogy életemet megtartotta: de én nem menekülhetek a hegyre, nehogy utolérjen a veszedelem, és meghaljak. Ímhol az a város közel van, hogy oda fussak, kicsiny is, hadd meneküljek kérlek oda, lám kicsiny az; és én életben maradok (1Móz 19:18-20). Erre az angyal engedett és ezt válaszolta:
- Ím tekintek rád e dologban is, és nem pusztítom el a várost, amelyről szólottál. Siess, menekülj oda, mert semmit sem tehetek addig, míg oda nem érsz. Azért nevezték annak a városnak nevét Czóárnak (1Móz 19:21-22).

Kit akart becsapni ez a Jónás? Nem elfutott a nagyváros elől, ellenkezőleg megmentette magában a nagyváros érzelmeire gyakorolt vonzását, a nagyváros gondolatát, eszméjét és

¹³ Jaj nekem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép közt lakom: hisz a királyt, a seregeknek Urát láták szemeim! Ézs 6:5.

¹⁴ Hallgass az Úr Isten orcája előtt, mert közel van az Úrnak napja, mert áldozatot (áldozati lakomát) készíttetett az Úr, megszentelte az ő hivatalosait. És lesz az Úr áldozatának napján: megfenyítem majd a fejedelmeket és a királyok fiait és mindazokat, akik idegen öltözetbe öltöztek. Sofonias 1: 7-8.

¹⁵ A szép parázna sok paráznaságáért, a hitetésnek mesternője miatt, aki népeket ejtett meg paráznaságával, és nemzetségeket bűbájaival (...). Náh 3:4.

¹⁶ Öltözött vala pedig az asszony bíborba és skarlátba, és megékesített vala arannyal és drágakövel és gyöngyökkel, kezében egy *aranypohár* vala, *tele utálatosságokkal és az ő paráznaságának tisztátalanságával*, És az ő homlokára egy név vala írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznának és a föld utálatosságainak anyja. Jel 17:4 -5. És más angyal követé azt, mondván: Leomlott, leomlott Babilon, a nagy város! mert az ő *paráznaságának haragborából* adott inni minden pogány népnek. Jel 14:8; Akivel paráználkodtak a föld királyai, és az ő *paráznaságának borával* megrészegedtek a föld lakosai. Jel 17:2.

álmát. Ugyanis a Nagyváros fennható, - és alatt - valóságában lévő kisebb városban tovább érezhette a nagyváros minden varázsát, tovább álmodhatta a nagyváros minden álnok ígérését. Miért? Mert a Nagyváros valójában Jónásban volt benne! A Nagyváros rabláncáiból nem *Cóárban*¹⁷ és nem *Tarsisban* (*Tarsis* jelentése: erősség, megerősített előőrs; kemény, jól megalapozott; szigorú; LEIGÁZÁS) szabadulunk meg, hanem Istennek arra a **nagy hegyre**¹⁸ mennyekből alászálló dicsőséges és örök városában, az új ég és új föld Jeruzsálemében.¹⁹

Ha figyelmesen hallgattuk a bibliaolvasást, akkor megértettük, hogy a mennyei város, a mennyei Jeruzsálem nem más, mint a Krisztus anyaszentegyháza, Istennek az ősatyák, a próféták, az apostolok és az üdvözültekkel egybeszerkesztett dicsőséges és örök építménye. Mi tehát az Isten szemében a mennyei város vagyunk, hogy a Krisztusban megmutatott mennyei várossá legyünk az Isten örök valóságában mostantól fogva mindörökre.

Luther az ördögöt az Istent utánzó majomnak nevezte. Mit tesz ez a nagy imitátor? A mennyei várost leutánozva élénk varázsolja a maga nagyvárosát úgy, hogy úgy érezd, te ahhoz a városhoz tartozol, annak vagy szerves része, és nem ama mennyeinek. Az ördög mindet elkövet, hogy a hozzá való tartozásod érzése egyre csak növekedjen, és ez alól egyetlen ember sem kivétel, Jónás sem. Isten siet a segítségére, hogy Jónásban örökre lerombolja a Nagyvárost.

Kisgyermek korunk óta tudjuk a történetét. Isten egy nagy vihart küld a tengerre Jónás után, kinek szint kell vallania a matrózok előtt az engedetlenségéről. A tengerbe dobják, mire a vihar elcsendesült. Isten ezután egy nagy halat küldött Jónásért, ami elnyelte és három napig tartotta gyomrában, majd a partra vetette. A szárazföldön az Úr igéje másodszor is szólt, de már az Úr által a tenger elnyelte halálból visszahozott és megszabadított Jónáshoz. Így szólt ehhez a Jónáshoz az Úr Igéje:

- Indulj, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd ott azt az üzenetet, amelyet én mondok neked!

Nem könnyű a nagyváros ellen prédikálni! Mózesnek sem volt könnyű akkor a Nagyváros feje elé állni és azt mondani a fáraónak, hogy engedd el az Isten népét, Izraelt, az Úr elsőszülöttjét, mert ellenkező esetben én is megölnöm a te elsőszülött fiadat!²⁰ Most, ha te Mózes lennél és ezt a prédikációt kellene elmondanod a nagy város fejének, akkor éreznéd át ennek a küldetésnek a terhét, akkor tudnád, hogy e gonosz fő szemében a halál fia vagy és az életed forog kockán. Nem is teheti ezt meg senki, csak az, aki előtte az életét teljesen az Úr kezébe helyezte, csak az lehet alkalmas erre, akiben Isten már leszámolt a benne levő Nagyvárossal.

Ezt a nagyváros elleni prédikációt még Mózes is csak a tizedik csapás napján tudta elmondani, pedig benne Isten nyolcvan éven át rombolta porig Egyiptomot minden egyes nap. Még az a Mózes is, aki Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartotta a Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett (Zsid 11: 26), aki hit által hagyta maga mögött Egyiptomot, nem félvén a király haragjától; mert erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant. Zsid 11:27. Tehát még ez a Mózes is csak Isten tíz hatalmas segítsége után tudta kimondani a fáraónak azt, hogy éjjel az Úr öldöklő angyala kioltja a te fiad életét.

¹⁷ Coár (jelentése kicsiny, apró, jelentéktelen) kezdetben >>Bélá(h)<< - nak nevezték, és Szodoma szövetséges városa (1Mózes 14: 2 és 8)volt. Béláh jelentése: pusztítás, rombolás, rontás, elnyelés, elfogyasztás; nyílás. Igen. Nyílás, hasadás, melyen keresztül a rontás minden pusztítása, rombolása és elnyelése történik!

¹⁸ Nézed vala, amíg egy kő leszakada kéz [érintése] nélkül, és letöré azt az [álló]képet vas- és cseréplábairól, és darabokra zúzá azokat. Akkor egygyé zúzódék a vas, cserép, réz, ezüst és arany, és lőnek mint a nyári szérún a polyva, és felkapá azokat a szél, és helyüket sem találák azoknak. Az a kő pedig, amely leüté az [álló]képet **nagy hegyvé** lőn, és betölté az egész földet. Dán 2:34-35.

¹⁹ Jelenések 21: 1-5.

²⁰ Ha azt mondom neked: Bocsásd el az én fiamat, hogy szolgáljon nekem és te vonakodol elbocsátani: íme én megölnöm a te elsőszülött fiadat. 2Móz 4:23.

A történet szerint Jónás, amikor már a város központja felé tartott, hallotta meg az Úr konkrét üzenetét, amit ott a városban hirdetni kellett. Csak a város közepében, ahonnan a bőrét mentve már nem tudott volna semmiképpen elszabadulni, ott kellett kimondania önmaga ellen és Ninive ellen az Isten beszédét.

Benne, Isten ott, a Nagyváros közepén számolt le a nagyvárossal, amikor Sámsonhoz hasonlóan vállalta fel, hogy ezt a küldetést és megbízást maga sem éli túl.²¹

Jónás ebben a Ninive középpontjában lévő kiszolgáltatottságában a megfeszített Krisztus előképe! Ilyen értelemben a megfeszített Krisztus Isten Nagyváros felett kimondott kárhoztató ítélete! Jézus így prédikált a Ninivévé átváltozott nagy város ellen:

- „Íme ördögöket űzők ki és gyógyítok ma és holnap, és harmadnapon elvégeztetem. Hanem nekem ma és holnap és azután úton kell lennem; mert nem lehetséges, hogy a próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el. Jeruzsálem! Jeruzsálem! ki megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, akik te hozzád küldetted, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk az ő kis csirkéit az ő szárnyai alá, és ti nem akarátok! Íme pusztán hagyaték nektek a ti házatok; és bizony mondom nektek, hogy nem láttok engem, mígnem eljő [az] [idő], mikor [ezt] mondjátok: Áldott, aki jó az Úrnak nevében!” Luk 13:32-34.

Jónás idejében Isten Ninive nagyvárosához szóló üzenete ez volt:

- Még negyven nap és elpusztul Ninive!

Fül és hallás kell egy ilyen üzenet helyes megértéséhez, befogadásához és megemésztéséhez! Mit halljon hát a fülünk és mit értsen meg a szívünk?

Az üzenet egyszerű. Isten előtt a Nagyvárosnak vége! Isten előtt a Nagyváros elpusztulása elvégeztetett és bepecsételtetett, ami azt jelenti, hogy Isten könyörtelenül leszámolt már a Nagyvárossal. A jelenések könyvében a 18. fejezet, amit nem olvastam fel arról szól, hogy Isten a világ alaplefejtetése óta megöletett Barány²² által mindörökre leszámolt az Egyiptomnak, Babilonnak és Szodomának nevezett Nagyvárossal! A hozzád szóló Igét pedig most azért hallod, hogy Szentlelke ezt a nagy leszámolást benned is elvégezze. Mert Isten ugyan leszámolt a Nagyvárossal, de te nem, és én sem. Mert ahogy hallottuk, ezt nem tudjuk megtenni önmagunk erejéből! Mózesnek sem sikerült, Jónásnak sem sikerült. Senkinek nem sikerült, kivéve Jézusnak! Amikor felkínálta az ördög a hegyen ennek a Nagyvárosnak minden hatalmát és dicsőségét egyetlen feltétel ellenében, hogy Jézus őt imádjá Isten helyett, akkor Jézus ellene mondott, akkor ellene szegült, megtagadta, és mi tudjuk, hogyan állt a végsőkéig ellene ennek az ördögnek a keresztfá általi haláláig.

Tehát azért szól ma hozzánk Isten Igéje, hogy bennem, benned és bennünk Szentlelke leszámoljon a Nagyvárossal, méghozzá Krisztus keresztfán kivívott örök győzelme által! Tegyük fel a leglényegesebb kérdést, tudni illik, hogy miért kell megtörténnie ennek a nagy leszámolásnak? Csak azért, mert egyedül ez az Isten szabadító, sőt üdvözítő nagy leszámolása által lehet bármiféle jövőnk. Újév első istentiszteletén Isten az egyetlen lehetséges legjobb jövőt helyezi elénk, hogy mi az Ő jövőjét akarjuk, azt a mennyei várost, amiről a bibliaolvasás során hallottunk.

²¹ Ekkor Sámson az Úrhoz kiáltott, és monda: Uram, Isten, emlékezzél meg, kérlek, én rólam, és erősíts meg engemet, csak [még] ez egyszer, óh Isten! hadd álljak egyszer bosszút a filiszteusokon két szemem világáért! És átfogta Sámson a két középső oszlopot, melyeken a ház nyugodott, az egyiket jobb kezével, a másikat bal kezével, és hozzájuk támaszkodott. És monda Sámson: Hadd vesszek el én is a filiszteusokkal! És nagy erővel megrándította [az oszlopokat], és rászakadt a ház a fedelmekre és az egész népre, mely abban volt, úgy hogy többet megölt halálával, mint amennyit megölt életében. Bír 16:28-30.

²² Jel 13:8b; 1Pét 1:20; Jel 5:6;12.

Ennek a leszámolásnak a neve itt és most az a MEGTÉRÉS, ami betű szerint ebben a történetben nincs leírva, hogy Isten kimondta volna, a próféta szájából sem hangzik el, de Ninive lakói mégis nemcsak kimondják, de meg is cselekszik.

A „**még negyven nap és elpusztul Ninive!**” szuper prédikációt Ninive legelső és leutolsó lakója is a következőképpen értette és cselekedte is meg:

- „Az emberek, az állatok, a marhák és juhok semmit meg ne kószoljanak, ne legeljenek, vizet se igyanak! Öltön zsákruhát ember és állat, kiáltsanak teljes erővel istenhez, térjen meg mindenki a maga gonosz útjáról, és hagyjon fel erőszakos tettel! Ki tudja, talán felénk fordul és megszán az Isten, megfékezi izzó haragját, és nem veszünk el!”

Lesz jövőnk, de csak az Igével felgerjesztett bűnbánat által!

A bűnbánat általi jövőt, Ninive lakói fogalmazták meg, ahogy nekünk is a hallottak alapján magunk kell megfogalmaznunk a saját jövőnket; ki-ki személyesen és felelősségednek tiszta tudatában kell megnevezze a jövőjét. Hallottuk, hogy Ninive lakói, akiknek mindössze negyven napjuk volt, miként fogalmazták meg a jövőjüket, mi viszont nem tudjuk a napjaink számát, ezért, *ha ma, halljuk az Ő szavát, meg ne keményítsük a szívünket (...)*! Zsid 3:15.

Összefoglalva testvéreim, az Isten szája által akkor ki nem mondott, de később a Jézus ajka által már kimondott „térjete meg, mert egészen közel jött hozzátok az Isten örökkévaló és mindennél dicsőségesebb városa nélkül nincs jövőnk! Isten ezt és csakis ezt az örök várost szánta nekünk! Ez a város készen van, és reánk ez a város vár! Ez a város egészen közel van hozzánk Krisztusban! Oda kaptunk meghívást! Ezzel könnyíti meg Isten azt, hogy ellene mondjunk a Nagyvárosnak. Hogy vágy ébredjen bennünk az örökkévaló, nem emberi kézzel épült város iránt, amit Isten nekünk készített, úgy, hogy mi magunk legyünk ez a dicsőséges mennyei város. Viszont, ha nem történik meg bennünk is az a leszámolás, ami a Ninive kiválasztott lakóiban és minden üdvözült életében a megtérés által megtörtént a Nagyvárost illetően, akkor nem lehet jövőnk a mennyei Jeruzsálemben, mert oda nem megy be semmi tisztátalan, semmi gonosz és senki, aki ragaszkodik a Nagyváros álmító álnok hazugságához, a saját erőszakos életéhez, a bűneihez, a hitetlenségéhez, vagy bármihez, amit a bűn és a kárhóztató halál fogalmával jelölünk.

Az egyetlen igazság az, hogy az Isten népének szánt jövője a mennyei Jeruzsálem, ahova a Krisztus munkálta megtérés által léphetünk be! Ezen kívül valójában nincs semmi jövőnk, mert értsük jól meg, Isten leszámolt a Nagyvárossal, ami azt jelenti, hogy a Nagyváros úgy van, hogy valójában az Ő trónja előtt már rég nem létezik. A Nagyváros csak az ördög szempillantásnyi²³ nagyon megrövidített tér-idejében és a te jövőnek képzelgetett emlékeidben létezik, amit benned az ördög álnoksága hatalmával tart fenn. A Jelenések könyvében a mi olvastunk szerinti jövő valójában az a múlt, ami az Isten kezében már régen megtörtént, hozzánk pedig a Bárány Jézus által már megtörtént valóságként érkezik el mondhatni egy szempillantásnyi rövid időre, egyetlen megrövidített²⁴ és elmúló napra (Zsolt 90:4; 2Pét 3:8), minek valóságát csak emlékként vagy álomként birtokolhatjuk, mert mire megragadhatnánk, magává a semmivé foszlik szerte szét a kezünkkel együtt az ujjaink közt. Keressük hát jövőnket odafent (Kol 3:1-10), az Isten által Krisztusban nekünk szánt örök városban, a mennyei Jeruzsálemben az Isten számunkra elkészített egyetlen valóságában! Ámen.

²³ Majd felvívén őt az ördög egy nagy magas hegyre, megmutatá neki e föld minden országait **egy szempillantásban**, És monda neki az ördög: Neked adom mindezt a hatalmat és ezeknek dicsőségét; mert nekem adatott, és annak adom, akinek akarom; Azért ha te engem imádsz, mindez a tied lesz. Luk 4:5-7.

²⁴ És ha azok a napok meg nem rövidítenének, egyetlen ember sem menekülhetne meg; de a választottakért megrövidítenek majd azok a napok. Máté 24:22.

A mindenség az Ige szolgálatában csak éppen Jónás alszik

Második igehirdetés

Énekek: 265 és 445.

Alapige: Jónás 1: 1 – 2: 1.

Bibliaolvasás: Máté 25:1-13.

Ige és tér-idő összefüggenek

Jónás történetének legismertebb mondatát, ha nem is a Bibliából, akkor a magyarirodalom költészetéből, de korosztályom minden érettségizett emberének tudnia kellett. Ez a mondat így szól:

- „Még negyven nap és Ninive elpusztul!”²⁵

Isten részéről már abban a minutumban is pontosan ez volt az üzenet, amikor Jónásnak, eme isteni Ige akkori postásának éppen egy tarsisi hajókirándulásra szottyant kedve. Jónás nem törődött az Isten Ninive számára szűkre, mindössze negyven napra szabott és valójában nem elvesztésre, hanem üdvösséges megtérésre szánt idejével és Igéjével. Ige és (hosszú)idő, Ige és (táguló, vagy tágas) tér²⁶, Ige és tér-idő összefüggnek!²⁷ Az idő, sőt az Úr Igéjével átszőtt tér-idő Pál szerint is arra való, hogy az Isten által meghatározott lakóhelyünkön és az Ő általa eleve elrendelt időnkben kitapogatva keressük az Urat, hogy megtaláljuk Őt, jóllehet felfoghatatlanul közel van hozzánk, mert hiszen Ő benne élünk, mozgunk és vagyunk²⁸ Látni fogjuk a legutolsó részben, hogy Ninive Igét hallgató népe kitapogatja Jónásból, a hozzájuk szóló örökkévaló Krisztust és megtérnek!

Jónás ezzel (a hosszú életet és tágas életteret biztosító élet-Igével) mit sem törődve, mert megtehetette, elment Jáfóba, ahol megtalálta a Társisba induló és az ő futásához a legalkalmasabb hajót. Aranyán, vagy ezüstjén megváltotta az ő saját új útja és célja menetjegyét, a hajóbért, és a többi jó hiszemű, semmi veszélyt nem sejtő utassal együtt beszállt a vágyai hajója luxus osztályába, hogy elmeneküljön az Úr elől és természetesen a rábízott tér-időt és jövőt teremtő Ige²⁹ minden feladatától és felelősségétől. Ha tőle függött volna, akkor megfosztotta volna úgy Ninivét, mint önmagát is attól a jövőtől, amit Isten a reá bízott, megtérést és megújulást

²⁵ Vö.: Babits Mihály: Jónás könyve In. <http://mek.niif.hu/04300/04341/04341.htm>

"Halld az Egek Urának Istenének
kemény szózatját, nagy Ninive, térj meg,
vagy kénkövekkel ég föl ez a város
s föld alá süllyed, negyven napra mához!"

²⁶ És tágas téren járok, mert a te határozataidat keresem. Zsolt 119:45; Hatalmas ellenségeimtől megszabadított engem; Gyűlölőimtől, kik hatalmasabbak valának nálam. Reámtörtek nyomorúságom napján. De az Úr gyámolóm volt nekem. Tágas helyre vitt ki engem. Kiragadott, mert jóakaróm nekem. 2Sám 22:18-20; Rám jöttek veszedelmem napján; de az Úr volt az én támaszom. És kivitt engem tágas helyre; kiragadt engem, mert kedvétel bennem. Zsolt 18:19-20; És nem rekesztesz be engem ellenség kezébe, [sőt] tágas térre állatod lábaimat. Zsolt 31:9; Szükségemben segítségül hívám az Urat, meghallgatott [és] tágas térre [tett] engem az Úr. Zsolt 118:5.

²⁷ Hogy féljed az Urat, a te Istenedet, és megtartsad minden ő rendelését és parancsolatát, amelyeket én parancsolok neked: te és a te fiad, és a te unokád, teljes életedben, és hogy **hosszú ideig** élhess. 5Móz 6:2; Hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és hogy hallgass az ő szavára, és ragaszkodjál hozzá; mert ő a te életed és **a te életednek hosszúsága**; hogy lakozzál azon a földön, amely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nekik adja azt. 5Móz 30:20; Vö.: 2Móz 20:12; 5Móz 5:16; 5Móz 4:40; 5Móz 6:2; 17: 20; 22: 7; 25: 15; Zsolt 23:6.

²⁸ És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait; Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem: Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk (...).” Apcs 17:26-28a

²⁹ Tér-időt teremtő Ige az, amikor a prédikált evangéliumban Szentlélek oly módon működik, hogy új életre szüli az embereket, mely által napokat ad földi napjaikhoz, időt és teret itt a földön, mely lét számukra egyben az örök élet kezdete is.

munkáló Igéje által akart adni. Az Úr viszont ezt nem engedhette meg! Irgalmazzon nekünk az Úr, hogy mi soha ne legyünk ilyen magunkat és másokat az isteni jótól megfosztó lázadók, magunkat és másokat is pusztulásba sodró Jónások, ellenkezőleg, legyünk az Isten üdvösséget vivő prófétái, legyünk az Úr világossága³⁰ a sötét világban.³¹

A Tarsis-i hajó és a *nagy alható*³²

Az írás szerint Jónás elfoglalta a hajó legkevesbé ingó-mozgó helyét, a hajótest legmélyén, épp a súlypont fölötti részben és ott jó mélyen elaludt. Jónás akkor és ott a végzetes vihar legnagyobb tombolásakor is édesanyja őt bűnben melengető bölcsőjének ringatásában³³ érezte magát, valami mélybe húzó álomban, és távolról sem az Isten igazságát és a mindent elnyelni készülő végzetét érezte. Ez a kívül tomboló valóság láthatatlanná lett a nagy alvó Jónás számára.

Képzeljük magunk elé ezt a hajóbölcsőben ingó-ringó Jónás nevű embert a kívül tomboló nagy viharban! Látod-e már őt? Nos, ez a bűn mindent behálózó szövetének civilizációja és kultúrája, melynek mélyén, vagy más szemszögből, jóléti piramisának csúcsán álló ember a létezése terének egy olyan mesterségesen létrehozott helyén van, ahol nemcsak az Isten valósága, de még e valósághoz tartozó és éppen rátörő kárhoztató halál sem éri el őt, sem éhezéssel, sem szomjazással, sem reszkető fázással vagy fárasztó verejtékezéssel, sem sebekkel, a szerettei miatti gyásszal, betegséggel, koldus és rabszolgaszegénységgel, hanem nyugodtan álmodhatja akár a folyamatosan pusztító valóság ellenkezőjét is. Az elalvás micsoda pokoli nirvánája ez? Tudom, hogy döbbenetes ez a hajó mélyén mélyen alvó jónási állapot, amiből egyedül csak az Úr tud kihozni. Van olyan hívő farizeusi önigazultság, ahonnan nézve mindenki más halálra méltó bűnös, és ez az önigazultság által látott igazság még arra is feljogosít, hogy önjelölt bírāja és saját kezű hóhéja légy a szerinted is elkárhozottaknak. Ez az öldökléstől lihegő gyilkolás (ApCsel 9: 1) vaksötét állapota, aminek mélyére senki nem mehet le érted, hogy megmondja, hogy Jézus üldöző és gyülekezetét pusztító sátáni skorpió és ördögi viperafajzat vagy.

Míg nézed ezt az embert, egyetlen pillanatra se feledd, hogy ez az ember tisztán és világosan meghallotta és megértette az Úr személyesen hozzá szóló Igéjét és most ott alszik a viharral körülvett veszedelem közepében, felébredhetetlenül és felkölthetetlenül!

Ninivének Isten negyven napot adott a megtérésre, de ennek a Jónásnak azonnal, még annak a napnak napnyugtája előtt meg kell térnie az Isten valósága elől való elfutásából és a mesterségesen fenntartott valótlanságokba mindhalálig való belealvásából, vissza az Isten akarata és valósága éber vállalásának irányába!

Ez a Jónás el akart szakadni az Úr reá bízott Igéjétől, de az Ige nem tudott elszakadni ettől a Jónástól! Jónás nem akarta, hogy a rábízott Ige időt és teret adjon Ninivének és nem tudta, hogyha ezt teszi, akkor a saját idejétől és Isten által neki szánt tértől fosztja meg magát. Amikor viszont elnyeli őt az a nagy hal, akkor belének sötétségében éppen ezt a leckét fogja látni, érezni, tapasztalni és ismerni a legvilágosabban.

Ugye látjátok már, hogy ez a Jónás önmaga erejéből és az Isten segítsége nélkül nem tud megtérni, nem képes önmaga erejéből abból a mélységből sem felébredni, sem pedig az Isten

³⁰ Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város. Máté 5:14.

³¹ Hogy legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világban. Fil 2:15.

³² Babits nevezi így Jónást a nagy alvót. „De hozzáméne a kormányos mester, és mondá neki: Mi lelt, te nagy alvó? Kelj fel, kiáltás a te Istenedhez; hát ha gondol velünk az Isten, és nem veszünk el!” Jón 1:6.

³³ Íme én vétekben fogantattam, és bűnben melengetett engem az anyám. Íme te az igazságban gyönyörködöl, amely a vesékben van, és bensőmben bölcsességre tanítasz engem. Tisztíts meg engem izsóppal, és tiszta leszek; moss meg engemet, és fehérebb leszek a hónál. Zsolt 51:7-9.

igazságának felszínére fel, illetve vissza - jönni. Istennek kell utána mennie és kikiáltania őt mély álmából. Bárcsak bennünket is felköltene Urunknak ez az utolsó kiáltása, ahogy Jézus példázatában az éjféli kiáltás a szüzeket (Mt 25: 6)! Ahogyan nem tud az ember a saját erejéből a partra úszni az óceán közepéből, úgy nem tud senki sem kimászni saját elveszettsége mélységéből; ez ügyben Isten személyes közbeavatkozására szorultunk!

A Jónás sürgős megtérésének céljából Istennek meg kellett mozgatnia az egész teremtet világmindenséget, magasságot és mélységet, az élő és élettelen világ egészét. E szabadító-üdvözítő megtérést Isten alárendelte a megtérés Igéjének, amelyet hatalma örök Szavává tett, hogy vele, úgy a láthatatlan, mint a látható világok egészét, a mennyet és a földet a jobbjaiban tartva fenntartsa és irányítsa. Így történhetett, hogy a világot őrszemekként őrző, felügyelő, karbantartó és irányító, a szelek és vizek fölött rendelkező hatalmas angyaloknak parancsolt az Úr, hogy rázzák már meg azt a Társisba tartó hajót azon a tengeren. A Napot, Holdat, a velük együtt mozgó csillagokat, a szelek útját, a tengert, annak élő világát, még a kétségbeesett emberek világát is, sőt magát a tengeri alvilág szörnyét is, egy szóval Isten égen, földön és föld alatt (Fil 2:10) mindent mozgósított, még magát a halált is ennek az egy porszemnyi Jónásnak a megtéréseért.

Lásd Isten jóságát, még ezt is megteszi Jónásért és Ninive lakóiért, mert Ninive és Jónás összetartoznak, mert a Jónás üdvösséges megtérése egyben a Ninive megtérése is, amire maga Jónás jön rá a legutolsónak.

Mit tett tehát Isten Ninive megtérítése érdekében, mindenekelőtt mindent hatalma Szavának és igéjének alárendelve jól megtérítette Jónást, és ehhez a nagy megtérítéshez az is hozzá tartozott, hogy elküldte őt három napra annak a félelmetes tengeri szörnynek a gyomrába, amiről később lesz szó.

Ezt a Jónást látva, vajon látjuk és érezzük-e, hogy Isten mit cselekedett a saját jónási szívünk megtérítése érdekében? Boruljunk le és imádván imádjuk mennyei Atyánkat mostantól fogva mindörökké!

A Tarsis-i hajó, mint a megtérés színhelye

Isten az Igének alávetett mindenség részeként azt a viharba került tarsisi hajót is a halálába alvó Jónás megtérítésére használta. Ez a hajó maga az emberiség, fedélzetén ugyanis a tomboló tenger által felébresztett népek zűrzavara valójában az életben maradásukért folytatott eszeveszett küzdelem volt, melyből egyedül éppen csak a hajó mélyén nagyon mélyen alvó Jónás próféta maradt ki.

Egy alkalommal az Úr Jézus is mélyen aludt a viharba került tanítványai hajójában. Fel is költötték és szemrehányóan meg is kérdezték tőle, hogy nem törődik azzal, hogy úgy mond, mindnyájan elveszünk? Akkor Jézus felállt, számonkérte a zaklatott tanítványokon a hitetlenséget, majd ráparancsolt a viharra és az azonnal elnémult.

Jézus nem Jónásként aludt akkor abban a hajóban, ő bizony igenis törődött a mi üdvösségünkkel, hisz Üdvösségünként és Mindenhatóként ült abban a haláshajóban, kinek mindenek felett hatalma van.

Tanúság, nem vesztet el a hajó, amelyen az Isten fia Messiás Jézus alszik. A tarsisi hajó sem vesztetett el, ahol Jónás próféta aludt, mert Isten Igét bízott rá, és ennek a reá bízott Igének lehetetlen elvesznie! Mindörökké áldott az Isten, aki egybeszótta az Ő Igéje és a próféta sorsát! Azóta is úgy van, hogy az Ige tart meg bennünket, amivel és akivel maga Isten szerkesztett egyé bennünket. Amikor tehát azzal dicsekendél, hogy te mennyire megtartottad az Úr beszédét, jusson eszedbe, hogy Isten tartott meg a reád bízott Isten Igéje miatt, ahogy Jónást is.

Jónás felébresztése

A történet szerint Isten vihara úgy hozta lázba a tarsisi hajó utasait és matrózait, hogy faggatni kezdték ezt a hozzájuk képest nyugodtan semmit sem tevő nagy alvó Jónást. Úgy faggatták Jónást, hogy teljes lényükből bele kiáltották minden fájdalommal és félelmükkel együtt a kérdésüket a világmindenségbe és a Jónás szívébe:

- Hogy tehetél ilyet?

Isten világ megremegtető kozmikus kérdése ez. Hogyan lett a nemes szőlővesszőből elfajult korcs? (Ézsaiás 5) Mit meg nem tett Isten a jó szőlő jó terméséért? Mind hiába, ez a jónak indult szőlő mégis elfajzott. Az Édenben történt bűneset óta hasítja ketté ez a kérdés a teljes emberi léteezést, s benne az enyémet is. Isten kérdése ez a kígyóval szövetséget kötött emberhez:

- Mit cselekedtél? 1Móz 3:13. Hogy tehetted, hogy a halált hozó fa gyümölcsét választod az örök élet fája és gyümölcsei helyett? Hogy tehetted, hogy az örök élet mennyel összekapcsoló Igét elárulva és megtagadva, az Ige nélküli tér-idő halálát és örök sötétséget választottad?

Hogy választhatja bárki szándékosan azt, ami a biztos kárhozatot munkálja? Ki értheti ezt? Nagy és igen fájdalmas kiáltás ez! Ádám (1Móz 4:10) óta hány szülő kiált fel fájdalmában ezzel a kiáltással az égre a gyermeke miatt. Hány gyermek kiált ezzel a kiáltással a szülei miatt? Hány magára maradt házastárs kiált ugyanezzel a kiáltással a vele örök szövetségre lépett férje vagy felesége miatt? Ki mondja meg erre a kiáltásunkra a jó választ? Egyedül csak az Úr tud igazságot, igaz vigasztalást és örök szabadulást adni!

Isten visszatérítő és megtérítő viharja

Visszatérve a nagy viharhoz, ha tehát nincs vihar az ég világon senkit sem kiált és nem is kérdez. Akkor senkit sem érdekel sem Jónás, sem a népe, vagy országa, sem az istene, sem a vallása, sem a nyugalma, ahogy a félelme sem, de még a jövő felőli reménye sem. A jólét zavartalan nyugalomban senkit nem érdekel semmilyen istenség, hogy tehát Isten végre kiáltó ember által is hallható szóhoz juthasson nagyon nagy viharra kell lennie, és ugyanakkor még nagyobb szabadító kegyelemre kell kibontakoznia. A Biblia azt írja, hogy a bűnbeesést követően csak akkor kezdték segítségül hívni az Úrnak nevét, amikor Isten a Káin által meggyilkolt Ábel helyett Séthet adta, és Séthnek is született fia, akit Énósnak [עֵנוֹשׁ] ('ēnōš) Énós = 'ember', 'halandó', 'közösség(re teremtet) lény' nevezett el. 1Móz 4:26. Akkor ismerte fel az ember a halandóságát és eme igazság felett érzett fájdalmát belekiáltotta a mindenség lelkébe.

Mit tegyünk veled, hogy lecsendesüljön a tenger?

Jónás a matrózok „mit tegyünk veled, hogy lecsendesüljön a tenger?” kérdésére színt vallott és semmit el nem hallgatott! Elmondta, hogy a hajóval együtt mindenki ő miatta került veszedelembé, ezért, amikor a tengerbe dobják, ugyancsak ő lesz az, aki magára vállalva a felelősséget akkor és ott elveszi róluk a biztos halál sorsát, amely ott tombolt már kinek-kinek a lelkében.

Jónás pogányoknak vallotta meg minden pusztulást okozó bűnét és engedetlenségét. Bárcsak az utolsó napok mindenek gazdagságát munkáló Izraeljének lenne ez a Jónás az előrevetített jelképe, amiről Szentlélek ezt profétálta:

„Mert nem akarom, hogy ne tudjátok atyámfiak ezt a titkot, hogy magatokat el ne higgyétek, hogy a megkeményedés Izraelre nézve [csak] részben történt, ameddig a pogányok teljessége bemegegyen. És így az egész Izrael megtartatik, amint meg van írva: Eljő Sionból a Szabadító, és elfordítja Jákóbtól a gonoszságokat: És ez nekik az én szövetségem, midőn eltörlöm az ő bűneiket. Az evangéliumra nézve ugyan ellenségek ti érettetek; de a választásra nézve szerelmentesek az atyákért. Mert megbánhatatlanok az

Istennek ajándékai és az ő elhívása. Mert miképpen ti egykor engedetlenkedtetek az Istennek, most pedig irgalmasságot nyertetek az ő engedetlenségük miatt: Azonképpen ők is most engedetlenkedtek, hogy a ti irgalmasságba jutásotok folytán ők is irgalmasságot nyerjenek; Mert az Isten mindeneket engedetlenség alá rekesztett, hogy mindeneken könyörüljön.

Óh Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei s kinyomozhatatlanok az ő utai! Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt neki tanácsosa? Avagy kicsoda adott előbb neki, hogy annak visszafizesse azt? Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.” Róm 11:25-36. „Annak okáért mondom: Avagy azért botlottak-e meg, hogy elessenek? Távol legyen; hanem az ő esetük folytán [lett] az üdvösség a pogányoké, hogy ők felingereltessenek. Ha pedig az ő esetük világnak gazdagsága, és az ő veszteségük pogányok gazdagsága, mennyivel inkább az ő teljességük?” Róm 11:11-12.

Bizony Jónás Isten előtti gyalázatos bukása az Úr személyes közbeavatkozása által a pogány Ninive gazdagsága lett, mert amikor ez a Jónás végre megállt Ninive közepében, már az Isten halálból kihozott prófétája volt.

Jónás azon a tarsisi hajón ugyan a pogányok előtt vallott, bűnvallása mégis egyedül Istennek szólt, aki ellen vétkezett és tette azt, ami gonosz az Ő szemében.³⁴

Vajon látják-e az emberek a mi Istennek szóló bűnbánatuknak az őket gazdagító gyümölcseit? Igaz megtérésünk gazdagíthat-e másokat, vagy még mindig az Istennel való ellenkezésünk következményeiktől szenvednek százak és ezrek, mint Jónás utastársai a tarsisi hajón?

Jónásnak a tarsisi hajon elhangzott bűnbánatának gyümölcse a hajó utasainak az életben maradása volt. Lássuk meg, hogy egyetlen ember istentelen lázadása milyen sok emberi életet dönt romokba és dob oda a biztos halálnak, és lássuk meg, hogy egyetlen ember megtérése, egyedül Isten tudja, hogy mennyi más ember üdvösségét is jelenti! Gondolj Pál apostolra, aki Jónáshoz hasonlóan minden erejét megfeszítve, tűzzel-vassal küzdött Jézus és Isten igazsága ellen, megtéréseivel viszont az elveszett sötét világban gyúlt világosság sokak üdvösségére, magunkat is beleértve.

Isten nem hagyhatta fenyítés és megpróbálás nélkül az Ő Jónás nevű prófétáját. Ha tehát próbáknak és fenyítéseknek lenniük kell, akkor elsőként legyenek ebben az Úr szolgálói és az Isten fiai, mert ez az Isten rendje az Édentől kezdve. A próba és fenyítés mindig az Isten házában, az Ő népével kezdődik.³⁵ Péter apostol is felteszi a nagy kérdést, hogy mi lesz azoknak a végük, akik nem engedelmeskednek az Isten evangéliumának? Láttuk, hogy mi lett az Istenhez tartozó Jónással, amikor nem engedelmeskedett az Isten evangéliumának, valami elképesztő mélyre süllyedt. Jónás ezt a mélységet így fogalmazta meg az imájában:

- „Lesüllyedtem a hegyek alapjáiig, örökre bezárult mögöttem a föld³⁶. De te a sírból emelted ki az életemet, ó, Uram, istenem!” Jónás 2: 7.

Jónás megtérése együtt járt az ő tengerbe vetésével, vagyis az ő halálba és a sír mélyére való alászállásával. Megtérés és halál elválaszthatatlanok. Az igaz megtéréshez Jónáshoz hasonlóan kell nekünk is elnyelettnünk, de nem ám csupán a megfoghatatlan létezés tengerének vagy a

³⁴ Egyedül te ellened vétkeztem, és cselekedtem azt, ami gonosz a te szemeid előtt; hogy igaz légy beszédedben, és tiszta ítéletedben. Zsolt 51:6.

³⁵ Mert [itt] az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Istennek házában: ha pedig először mi rajtunk [kezdődik], mi lesz azoknak a végük, akik nem engedelmeskednek az Isten evangéliumának? 1Pét 4:17.

³⁶ Értsd így: Lesüllyedtem a világegyetemben való létezés alapjáiig, hol örökre bezárult mögöttem a száraz, - és az élők - földjére való visszajutásom ösvénye.

halálnak gyomrában, hanem a megfeszített Krisztus halálában; nincs más út! Mindenki ezen az egy úton jár, akit Isten magának választott!

Annak okáért ezt mondja Szentlélek:

- Ne tévelyegjetelek. Jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok. Serkenjetelek fel igazán és ne vétkezzetek; mert némelyek nem ismerik Istent; megszégyenítésekre mondom. 1Kor 15:33 – 34.

Serkenj hát föl, aki aluszol és támadj fel a halálból, és felragyog teneked a Krisztus. Meglássátok annak okáért, hogy mimódon okkal járjatok, nem mint bolondok, hanem mint bölcsék: Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok. Annak okáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akarata. És meg ne részegedjetelek bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesejetelek be Szent Lélekkel, Beszélgetve egymás között zsoltárokból és dicséretekből és lelki énekekből, énekelve és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak. Hálákat adván mindenkor mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának. Engedelmesek [legyetek] egymásnak Isten félelmében.” Ef 5:14-21.

Most pedig kérdezze meg valaki, hogy mi módon támadhat fel bárki ilyen Jónási mélységű halál álmából? Úgy, hogy most Szentlélektől kapott új füllel, szívvel és értelemmel meghallod mindazt, amit az Úr az Ő Igéje által tett ezzel Jónással, azaz hogy veled és velünk, mindannyiunkkal és teljes lényedből életért kiáltasz Istenhez! Ámen.

A Nagyvárost (világot) az Úr a hittel közbenjáró gyülekezetben győzi le³⁷

Harmadik igehirdetés

Alapige: Jónás 1: 1-3a

Jónáshoz, Amitaj fiához szólt az Úr Igéje, ahogyan az Ádám fiához is, Káinhoz. Idejében szólt, akkor, amikor még a bűn az ajtaja küszöbén kívül volt és erőtlennek tetetve magát nyűszített, hogy Káin beengedje. Az Úr szólt és azt mondta, hogy az ajtót nyitó kilincs a te kezeden van, zárd ki ezzel a hatalommal a reád leselkedő és téged elnyelni kívánó gonoszt!

Az Úr Igéje kezdettől fogva folyamatosan, sokféleképpen ismétlődve szól. Szólt és újra szól! Régen is szólt, csak elmaradt a fogadtatása, pontosabba Káini és Jónási szívekre talált. Egyesek megsüketítették magukat, hogy ne hallják az Úr nekik szóló beszédét, mások, mint Jónás szerte szögdéltek, mint a sáskák, csapongtak, mint a tücskök³⁸, messze, sőt az ellentétes irányba repültek a nekik szóló Ige előtt.

A szándékos süketségünkkel gyötörjük az Istent! Miatta kerülünk egyre messzebb és messzebb a céltól, egyre távolabb Istentől és az Ő jó akaratától. Az Istenre nem hallgatás gyakorlata, ha úgy tetszik istentisztelete ez; belel lehet jönni! Csak ezt a parancsot hagyom figyelmen kívül, csak épp ezzel nem törődöm, aztán jöhet a következő és az összes többi is ugyanígy. Egy idő után észre sem veszi az ember, hogy Jeruzsálemből, az Isten színe előtt, az Úr élő és szent jelenlétéből teljesen az ellenkező irányba zuhant, annyira, hogy a Babilonnak, Egyiptomnak és Szodomának nevezett Nagyváros kellős közepén találja magát. Mert bizony ez a Nagyváros, bibliai néven: Babilon³⁹, Egyiptom és Szodoma⁴⁰, kinek csalfa ragyogása és hatalma a maga bűbájainak bűvöletének bilincseiben tart fogva mindeneket. Náhum próféta ezt mondja saját nemzedéke Ninive nevű nagy városáról:

„Belőled származott, aki gonoszt koholt az Úr ellen, aki álnokságot tanácsolt.” Náh 1:11.

Az Édenben megtörtént bűneset óta az erőszakkal (Náhum 3: 1-3) párosult parázna hitetés (Náhum 3: 4) és az *álnokságnak* ez a *tanácsa* (1Mózes 3: 1-7; Náhum 1: 11) tarja fogva a bűnben és halálban a világot és benne minden embert. A bűneset miatt mindenki a Nagyvárosnak bűbája által csapdába ejtett ember, mindnyájunkat bilincsre vert a Nagyváros rabul ejtő és kárhoztató halált hozó gonoszsága? Náhum 3: 19b.

A megszólaló Ige félreérthetetlen. A nagy város gonoszsága felhatott mennyek trónjáig, Isten ítéletet hirdetett felette, de az Úr ennek ellenére meg akarja menteni lakóit a megtérés által. Isten szíve nem a mi szívünk! Az Isten szíve azt mondja, hogy még ez a bűneivel az egeket ostromló Ninive is az Ő nagy városa (Jónás 3: 3).

Nem igaz, hogy az Úr nem szól és az Igéje által nem cselekszik, bizony szól és cselekszik is, de az Úr cselekvése valahogy a mennybe reked, nem történik meg a földön, ami a mennyben éppen történik. Nem hiába kérjük az Úrral, hogy legyen meg a te akaratod, amint a mennyben

³⁷ Mert mindaz, ami az Istentől született, legyőzi a világot; és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk. Ki az, aki legyőzi a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia! 1Ján 5:4-5.

³⁸ Többen voltak kalmáraid, mint az égnek csillagai: a szöcske csapong és elrepül! Fejedelmeid mint a sáska, vezéreid mint a tücsök-raj; hideg időkben gyepekben tanyáz, napkeletkor pedig elrepül, és helye sem tudható meg, hol volt. Náh 3:16-17.

³⁹ És az ő homlokára egy név vala írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld utálatosságainak anyja. Jel 17:5.

⁴⁰ És az ő holttesteik [feküsznek] ama nagy városnak utcáin, amely lélek szerint Szodomának és Egyiptomnak hívatik, ahol a mi Urunk is megfeszítettett. Jel 11:8.

úgy a földön is, mert itt azt tapasztaljuk, hogy a földön nem az Úr akarata, hanem az ember akarata érvényesül, sőt az Úr akaratával szembemenő akaratként.

Isten tevékenyen megszólaló Igéjének az anyaszentegyházban kellene testet öltenie, és az üdvözítő kegyelem tetteiben megvalósulnia. De mi van akkor, ha az Isten egyháza itt a földön olyan, mint történetünk Jónása? Jónás hallja az Igét, de jónási okoskodó szíve miatt elmarad az Igének engedelmeskedő cselekvés. Hogyan okoskodott ez a Jónás? A történetben a város pusztulását váró Jónástól ezt kérdezte az Úr:

- Avagy méltán haragszol-e? (Jónás 4: 4 és 9) Mire Jónás ezt válaszolta:
- Avagy nem ez volt-e az én mondanom, mikor még az én hazámban voltam, hogy visszavonod a veszedelmet? Azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt [is] bánkódó. Szereteted nagy és visszavonhatod a veszedelmet. Jón 4:2.

Milyen távol van ez az okoskodás attól az egyértelmű parancstól, hogy „menj oda a nagy városba és prédikálj ellene!” A történet utolsó fejezetéből kiderült, hogy Jónás az utána küldött vihar és cethalas kemény lecke ellenére is képtelen, egyszerűen nem tud közbenjárni Ninive lakóiért, ezért nem tud Ninive ellen úgy prédikálni, hogy Isten bánkódó szeretetével a benne lakó emberek üdvözülését várja.

Nos, félreértés ne legyen, mert Jónás hajlamai tökéletesen alkalmasakká tették őt arra, hogy pokoli anarchiát hozó gyűlöletbeszédet mondjon Ninive ellen, de az, sem Isten üdvösséget hozó bánattal⁴¹ teljes Igéje, sem pedig az Isten örök uralmával ragyogó prédikáció nem lett volna! Semmiben nem munkálta volna Isten dicsőségét, mégkevésbé az Ő atyai lényének üdvözítő szeretetét. Isten több, mint ítéletvégrehajtó hóhér.

Másfelől Jónás arra is tökéletesen hajlamos volt, hogy Istent egy olyan *haragját jóságosan megváltoztató*⁴² nagyapónak hirdesse a Ninive lakóinak, aki mindent égbekiáltó bűnt és gonzságot a maga végtelen mindent megbocsátó és eltűrő szeretetével elfedez és elfelejt. Tudjuk a Bibliából, hogy milyen ez a himnuszokban megénekelt prédikáció. A kettősgyilkos Láamekh, a testvérgyilkos Káin szépunokája egy nap Háda és Czila nevű feleségeinek így énekelt:

- „Óh Háda és Czilla, hallgassatok szómra, Láamekh feleségei, halljátok beszédem: embert öltem, mert megsebzett; ifjat öltem, mert megütött. Ha hétszeres a bosszú Káinéért, az én szépapámért, hetvenhétszeres az Láamekhért.” 1Mózes 4: 24-24.

Úgy a gyűlöletbeszéd, mint a mézes-nyálás csöpögő „szeretet” elveszít és a kárhozatba dob! Nem lehet senki érdekében prédikálni, ha előtte nem ellene szól az Isten érte való bánatával teljes üdvösségre hívó Igéje, az igaz prédikáció! Isten csak az ellenünk prédikált Igét használja fel értünk és az Ő örök üdvösségünket szolgáló nagy szabadításává, de csak akkor, ha van Isten szíve szerinti (1Sám 13:14) felkent [מָשִׁיחַ (máśiáh)], ha van Istennel együttbánkódó közbenjáró. Az Úrral együttbánkódó közbenjárás hozza el nekünk a mennyei Jeruzsálem örök és dicsőséges győzelmét! Akarjuk egyik lenni az így prédikáló Jézus Krisztussal!

Okoskodásával Jónás éppen ezt az Istennel mindhalálíg együttbánkódó közbenjárást nem vállalta és vele együtt az üdvözítő szabadítástól fosztotta volna meg Ninive megszentelt üdvözültjeit (Sofonias 1: 7b.), és saját magát is, ha Isten annyiban hagyta volna az ő Tarsisba menekülő futását. Isten ezt nem hagyhatta!

⁴¹ Megbáná azért az Úr, hogy teremtette az embert a földön, és *bánkódék az ő szívében*. 1Móz 6:6.

⁴² Vö.: Avagy nem ez vala-e az én mondanom, mikor még az én hazámban voltam? Azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert *tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt [is] bánkódó*. Jón 4:2.

Tudjuk a történetét. Az Úr nem hagyta elfutni ezt a Jónást. Igét bizott rá és ez az IGE nem hiúsulhatott meg!⁴³ A viharzó tengeren a matrózok keze közé került Jónás és szint kellett vallania. Akkor kimondta maga felett az ítéletet és azt kérte a kétségbeesett tengerészekről, hogy vessék őt bátran a tengerbe, hogy elálljon az Isten érte küldött tomboló viharja, ők pedig megmeneküljenek. Jónás akkor és ott azoknak a matrózoknak a közbenjárójává lett, kiken saját élete árán adta vissza az életüket. Jónás 1: 8-15.

Elmenekülésekor azonban Jónás, még nagyon messze állt ettől a közbenjárói szereptől, feladattól és állapottól. Teljes lényéből menekült a reá nehezedő Ige terhétől.

Mi volt ez a nagy teher? Ez annak a felelőssége volt, hogy kitől származik a Ninive ellen szóló prédikáció? Ősi tudás és ismert, hogy az ember a vele megláttatott bálvány képére és hasonlatosságára alakul.⁴⁴ Mi van tehát akkor, ha ez az emberrel megláttatott kép így szól, hogy *még negyven nap és Ninive lakójaként elpusztulsz*? Mi van akkor, ha éppen amiatt vész el az ember, hogy Istennek tulajdonított igeként hallja ezt meg és beteljesíti a benne kimondott végzetét?

Egy szociológus, Merton definiálta először az önbeteljesítő jóslatot, mint olyan kezdetben hamis állítást, ami változást hoz a viselkedésben, és ez változás az eredeti hamis állítást végül valóra váltja. Két amerikai kutató (Rosenthal és Jacobson) a '60-as évek végén egy izgalmas kísérletet végezett egy iskolában, ami megmutatta, hogy a jelenség valóban létezik, és mennyire meghatározhatja egy ember, vagy közösség életét. A kutatók kimentek egy iskolába, és megmérték a gyerekek intelligenciáját, majd az eredményt elmondták a tanároknak. Csakhogy nem minden esetben az igazat mondták:

- voltak olyan gyerekek, akiket kiválóknak állítottak be, pedig csak átlagosak vagy éppen átlag alattiak voltak,
- és voltak tehetséges gyermekek, akikről azt mondták a tanároknak, hogy meglehetősen szerények a képességeik.
- Természetesen voltak olyan gyerekek is, akikről a valóságot mondták el.

Majd egy év múlva visszamentek, és megnézték ezeknek a gyerekeknek az iskolai előmenetelét, hiszen az közismert, hogy az intelligencia szorosan összefügg az előmenetellel.

Az eredmény mindenki számára nagy meglepetés volt, mert az elért sikerek nem a gyerekek valódi, megmért intelligenciájától függtek, hanem attól, hogy a tanárok mit gondoltak róluk, mert ahogyan gondolkodtak, gondolataiknak ugyanazon erővonalainak irányába is cselekedtek. Így akiről azt vélték, hogy okosak, addig segítettek nekik, amíg végül tényleg jól teljesítettek. Akiket butábbnak gondoltak, nekik nem adtak igazi segítséget, és a jó megoldásaikat betudták a véletlennek vagy a szerencsének.

Ezt a jelenséget nevezték el *Pygmalion-effektusnak*, ami az önbeteljesítő jóslat egy speciális esete. A tanárok háttérből célszerű irányba állított hozzáállása meghatározta a gyerekek előmenetelét.

Az önmagát beteljesítő jóslat tehát az elvárások valóságalkotó hatását jelöli⁴⁵, azt, amikor egy-egy igaz vagy téves állításunk jobbá vagy rosszabbá teszi mások, vagy éppenséggel a saját

⁴³ Mert mint leszáll az eső és a hó az égből, és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi azt, és magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek: Így lesz az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, amit akarok, és szerencsés lesz ott, ahová küldöttem. Ézs 55:10-11.

⁴⁴ A pogányok bálványai ezüst és arany, emberi kezek alkotásai. Szájuk van, de nem beszélnek, szemeik vannak, de nem látnak; Füleik vannak, de nem hallanak, és lehelet sincsen szájukban! Hasonlók lesznek hozzájuk alkotók is, [és] mindazok, akik bíznak bennük. Zsolt 135:15-18 és Zsolt 115:4-8.

⁴⁵ <http://www.kislexikon.hu/pygmalion-effektus.html>

életünket? Miért van az, hogy akiről azt hisszük, hogy kedves, az az ember tényleg kedvesebb lesz velünk, vagy ellenkezőleg, ha azt hisszük, hogy elvetemült, akkor maga a gonosz testesül meg benne? Miért van az, hogy állításainkkal, kijelentéseinkkel másokat, vagy akár saját magunkat hozzuk csapdahelyzetekbe azzal, hogy elhiszünk egy manipulált állítást bárkiről, magunkról, az életünkről, a jövőnkről? Mert meg akarunk felelni a velünk szemben támasztott elvárásnak és ez az akarat valóságalkító mechanizmusokat indít be létezésünk szinte minden dimenziójában.

Így az álnokul manipulált kezdeti hamis kép, akár bálványkép, könnyen valósággá válhat, hiszen az emberek nagyon gyakran úgy reagálnak, amilyen helyzetekbe hozzák őket és amilyen elvárásokat támasztanak velük szemben. Az ember a vele megláttatott bálvány képére és hasonlatosságára alakul. Az ember a vele megláttatott Nagyváros képére és hasonlatosságára alakul, ha Isten szabadító és újjáteremtve üdvözítő kegyelme nem változtatja őt hatalmával a mennyei Jeruzsálem képére és hasonlatosságára! Isten Igéje ma azért szól, hogy ez a minden értelmet felülmúló nagy változás megtörténjen! Isten csak egyetlen városnak szánt örök és dicsőséges jövőt és az bizony nem a Nagyváros, hanem a mennyei Jeruzsálem! A Nagyvárosnak, a világnak le kell győznie a mennyei örök város által! A Nagyváros feje a fényesség és arányosság nagyhatalmú, de elbukott kerubja, a mennyei Jeruzsálem viszont a Krisztussal egy anyaszentegyház. Mi bárcsak mindig a mi Urunk tiszta arcát láthatnánk (2Kor 3:18) és sohasem a világosság angyalává is átváltozni képes Sátánét (2Kor 11:14)!

Holnapolisz (Tomorrowland) 2015-ben bemutatott amerikai misztikus sci-fi és kalandfilmben hangzott el a következő mondat:

- „Úgy mentem meg a világot, hogy megmutatom a pusztulását!”⁴⁶

Ezt a mozivásznon a világ felett hatalmat megkaparintott, amolyan ember feletti mindenható ember mondja azoknak, akik valóban a világ megmentésén fáradoznak. A világbitorló szájából ugyanis ez a mondat önmagát beteljesítő jóslat, ami úgy fejt ki a hatását, hogy az ember minél jobban törekszik elkerülni a neki megmutatott végzetet, annál inkább e vele megláttatott végzetet teljesíti be. Igen!

A film üzenete szerint az előre megjósolt borzalmas végzet minden tudásával az ember olyan lett, mint a pók hálójába került kisbogár? Úgy kezdte el magára tekerni az ember az elkerülni vágyott végzetet, ahogy a bogár gabalyodik bele egyre jobban és jobban a pók hálójába. Hogy jutottunk ebbe az állapotba, és főleg hogyan szabadulhatunk meg belőle?

⁴⁶ Ha megpillanthatnád a jövőt, és megijesztene, amit látsz, mit kezdenél ezzel a tudással? Elmennél a politikusokhoz? Az iparmágnásokhoz? És mi győzné meg őket? Adatok? Tények? Sok sikert! Csak azokat a tényeket nem kérdőjelezzük meg, amelyek hajtják a gépezetet, és termelik a pénzt. De mi van akkor, ha valahogy kiiktatjuk a közvetítőket és egyenesen az emberek agyába töltjük be az információt? A teljes pusztulás valószínűsége egyre nagyobb lett. Úgy akartuk meggátolni, hogy megmutatjuk. Jól rájuk ijesztünk, mert hát nyilván minden értelmes embert tettekre sarkall a tudat, hogy megsemmisülhet minden, ami kedves a számára. **Úgy mentem meg a civilizációt, hogy megmutatom a bukását.** De vajon hogyan fogadták ezt a látomást? Hogyan reagáltak az emberek a közelgő vég lehetőségére? Jól behabzsolták, mint egy csokis eklert. Nem rettegtek a végtől, hanem újracsomagolták. Feltűnt videójátékokban, sorozatokban, könyvekben, filmekben (...). Az egész világ keblére ölelte az apokalipszist és önfeledt örömmel rohanni kezdett felé. Eközben a Földetek a pusztulás útjára lépett: egyszerre probléma nálatok az elhízás és az éhezés. Hogy lehetséges ez? Kezdenek eltűnni a méhek és a pillangók, olvadnak a gleccserek, rohamosan szaporodnak az algák (...). Egyre csak jönnek a vészjósló jelek, de Ti nem veszítetek az adást. Minden egyes percben ott rejlik egy jobb jövő lehetősége, de ti nem hisztetek benne. És mivel nem hisztetek benne, nem tesztek semmit azért, hogy valóra váltsátok. Ezért kitartotok a szörnyű jövőnél és megadjátok magatokat neki egy okból kifolyólag: mert a jövő semmi erőfeszítést nem igényel tőletek a jelenben. <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:f9ItvJKeMksJ:https://www.puliwood.hu/ismertetok/gigaszi-evertekelo-2015-pavlics-tamas-205168.html+&cd=3&hl=hu&ct=clnk&gl=hu>

Nyilvánvaló, hogy nem elég csak azt tudnunk, hogy milyen borzalmas az elkerülhetetlen végzetünk, mert ebbe az örvénylésbe elkerülhetetlenül beletántorgunk. Önmagában ez a tudás olyan, mint a pók hálójában a benne vergődő vacsorának. Valami sokkal többre van szükségünk ahhoz, hogy megszabadíttatva üdvözlünk.

Milyen legyen tehát az a Ninive ellen szóló és a város lakóit mégis megszabadító és üdvözítő prédikáció? Hogyan hangzódjék el az, hogy *még negyven nap és a nagy város elpusztul*, hogy ez a végzet ne váljon ördögi önbeteljesítő és egyben önpusztító jóslattá, hanem az Isten kezében üdvösséges megtérést munkáljon?

Összefoglalva tehát, senki nem tud Ninive ellen prédikálni, aki nem tud a lakóiért közbenjárni. A Ninive ellen prédikált prédikációt meg kell előznie az Isten üdvözítő szeretetével áthatott haláligenő közbenjárásnak. Csak a közbenjárással egybefonódott Isten igazsága lehet az Úr üdvözítése a Mindenható Isten kezében!

Így járt közbe népéért Mózes is mielőtt bármit szólt, vagy tett volna a népet bűnbe vivők ellen az aranyborjú imádatának napján. Akkor így szólt az Úr Mózeshez:

- Látom ezt a népet, bizony keménynyakú nép. Azért hagyj békét nekem, hadd gerjedjen fel haragom ellenük, és töröljem el őket: Téged azonban nagy néppé teszek. De Mózes így esedezett az Úrnak, az ő Istenének színe előtt:
- Miért gerjedne Uram a te haragod néped ellen, amelyet nagy erővel és hatalmas kézzel hoztál vala ki Egyiptomnak földéről? Miért mondanák az egyiptomiak, mondván: Vesztükre vivé ki őket, hogy elveszítse a hegyek között, és eltörölje őket a föld színéről? Múlják el a te haragod tüze, és hagyd abba azt a néped ellen való veszedelmet. Emlékezzél meg Ábrahámról, Izsákról és Izraelről a te szolgálóidról, kiknek megesküdtél te magadra, mondván nekik: Megsokasítom a ti magotokat mint az égnek csillagait; és azt az egész földet, melyről szóltam, a ti magotoknak adom, és örökségül bírják azt örökké. 2Móz 32:9-13.
- Kérlek! Ez a nép nagy bűnt követett el: mert aranyból csinált magának isteneket. De most bocsásd meg bűnüket; ha pedig nem: engem törölj ki a te könyvedből, amelyet írtál. 2Móz 32:31-32.

A gyülekezet istentiszteleti szolgálata és az Isten Úr Jézus által személyesen kire-kire rábízott feladata a lehetetlenség lehetetlensége! Az embernek ugyanis lehetetlen úgy ítéletet prédikálni, hogy ez az ítélet el ne veszítsen, ellenkezőleg megmentsen. Isten bennünket üdvözítő ítélete viszont számunkra Az Isten Fia Messiás Jézus, az egyetlen igaz Közbenjáró Isten és emberek közt, aki nemcsak a szenvedése előtt (János 17), hanem most is közbenjár érettünk Istenünkkel és Atyánknál. Ő azért jött, hogy azokat, akiket az ördög a maga hazug ámitásaival és az önmagát beteljesítő jóslataival az önpusztítás és a mások általi gyalázatos kizsákmányolás örvényében tart foga, váltságával és az igazság evangéliumával örökre megszabadítsa. Krisztus azért jött, hogy az általa reánk bízott evangélium szolgálata a Vele együtt cselekedett közbenjárás legyen azokért, akiknek az Isten országát prédikáljuk. Bárcsak minden igeszolgálat és prédikáció Istenünknek és Atyánknak olyan életre hívó igazsága lenne, aminek hallatán Szentlélekisten oly módon veszi kezébe Krisztus által felszabadított akaratunkat, hogy általa üdvösségünket munkáló valóságalkító mechanizmusokat indít be a mi létezésünk minden dimenziójában, azaz mennyben és földön, testünkben és lelkünkben, mulandóságunkban és örökkévaló állapotunkban egyaránt.

Evangéliumi hívásunk bárcsak az Úr könnyek közt szóló szabadító hívása lenne! Bárcsak a szívünkre beszélne az Úr, hogy Őt meghallva és meglátva üdvözlünk! Ámen.

A lélegző hal – ál – gyomrában

Negyedik igehirdetés

Bibliaolvasás: Zsoltárok 137

Alapige: Jónás 2: 1-11.

Jónásnak az Istennek való engedetlenségéből lehetetlen volt csak úgy, minden következmény nélkül a szárazra evickélnie, a halált is kicselezve megmenekülnie. Nem sikerült ez az engedetlen Ádámnak sem, miért sikerült volna - egyedül az Úr tudja, hogy hányadik - fiának? Láttuk, hogy Jónás sürgős megtérésének céljából Istennek meg kellett mozgatnia az egész teremtett világmindenséget, magasságot és mélységet, az élő és élettelen világ egészét. Isten tehát megmozgatta a Napot, Holdat, a velük együtt mozgó csillagokat, a szelek útját, a tengert, annak élő világát, a kétségbeesett emberek világát is, sőt a tengeri alvilág szörnyét is (Jónás 2: 1 és 11), magát a halált, ennek az egy porszemnyi Jónásnak a több dimenziós (földrajzi, tér-idői, vallási, hitbéli, meggyőződésbéli, előítéletes állapotú, engedelmesség-beli, testi-lelki-szellemi, múltó jelenbéli, ó-emberi és örök jövőbeli új-teremtés-béli) megtéréseért, aki történetünk szerint éppen a *hal – ál – gyomrába* kuksol. De hát, hogy került oda az őt álmútjára vivő tarsisi hajó tatjáról?

- „Mit tegyünk (veled), hogy lecsendesüljön ez a mindent elnyelni kész tenger?” – kérdezte a hajó legénysége?

Jónás szint vallott és azt mondta, hogy dobják őt az Isten igaz ítéletéért tajtékozó és felbőszült tengerbe. Kimondta, hogy nagy engedetlenségébe neki bizony bele kell halnia. A sorvetéssel előállított próféta mondta ezt, és nem a babonásan vallásos pogányok. Ők bizony evezőikkel a hulláknak nekifeszülve át akarták fúrni a habokat, ki akartak evezni a terhektől megfosztott hajóval és Jónással a partra, de ezt sem a vihar, sem pedig a tenger nem engedte! Jónás akarta tehát, hogy a matrózok őt váltság, - és engesztelő - áldozattá tegyék, azzal, hogy odavetik őt a tomboló, mindent ízekre szedő viharra és a tomboló tenger mélyének.

Kemény beszéd ez, ki hallgathatja, – kérdezték sokan Jézustól, amikor megértették, hogy Ő sokak bűnéért, életéért és üdvösségéért engesztelő áldozat. Kemény beszéd ez, ki hallgathatja és ki fogadhatja be ezt ma be, amikor még a tömeggyilkosoknak szánt legnagyobb büntetés is csak az életfogytiglani emberi jogokkal kipárnázott kényelmes bebörtönzés?

A történet szerint a vihar nem adott más választást a tengerészeknek, amikor tehát látták, hogy elkerülhetetlen Jónás azon kérése, hogy őt a tengerbe dobják, így kiáltottak:

- „Jaj, Uram, ne vesszünk el emiatt az ember miatt, ne terheljen bennünket ártatlan vér!

Hatalmas és erőteljes könyörgés volt ez. Nem kellene elvesznie senkinek kinek-kinek saját ó-embere miatt, ami holt a bűnében és képtelen engedelmeskedni Istennek! Másfelől nem veszhetünk el a bűnpártolás miatt sem! Hogyan tegyük ezt?

Nem a pogány, gyermekeket sziklához paskoló (Zsolt 137:9 és 141:6) Ninive, hanem az igaz szeretettel gyermekeiért aggódó Jeruzsálem kérdése ez (Luk 19:41-42; Máté 23:37). „Hogy mentsük meg azt, aki fut az Úr színe elől?” Az ó,- és új-kori inkvizítorok, konkvisztádorok, a nácik, a kommunisták és minden őket megelőző, majd napjainkban őket követő vipera fajzatjuk soha nem tették fel, és soha nem teszik fel ezt a kérdést, hanem mint mindekor, elkezdik halomra ölni a harcmezőkön, a börtönökben, kínzókamráikban, a lágerekben, a bányáik mélyén és sötétségük birodalmában mindenhol az embereket. Kiáltunk hát együtt ezekkel a

tengerészekkel, hogy mivel csillapítható le a tengert teremtő Isten vizeket⁴⁷ tájékoztató haragja? Hogy lehet rávenni Őt, hogy bennünket elpusztítva ne álljon rajtunk bosszút? Ez a kiáltó könyörgés ott a hajón így végződött:

- „Uram, te az teszel, amit akarsz!” Jónás 1: 14b.

Bűnöm és engedetlenségem tudatában megvallott szent igazság, hitvallás és kegyelemben reménykedő bizalom ez, mire történetünkben Isten válasza és akarata az, hogy elküldi Jónásért azt a nagy és rettenetes halat. Ez volt Isten válasza arra a kérdésre, hogy miként szabadulhatunk meg az Úr méltán megérdemelt haragjának ítéletétől?

Jónásért egy nagy halat küldött, értünk pedig Isten azt akarta tenni, hogy elküldte nekünk egyszülött Fiát, hogy aki hisz Ő benne, el ne veszen, hanem örök élete legyen! Jónás a nagy hal által nyelettetett el, mi viszont a Krisztus halálával nyelettettünk el.

Jónásig még senki nem hallott olyat, hogyha valakit elnyelt a viharzó tenger és még a cet gyomra is, hogy aztán három nap múltával élve lépjen ismét az emberek szárazföldre. Ninivébe tehát már ezt a poklot megjárt Jónás ment el, ahogyan hozzánk a halálból feltámadt Isten Fia Messiás Jézus jött el!

Bárcsak meglátnánk és megismernénk, hogy a mi egyetlen esélyünk, a mi egyetlen járható utunk a Krisztus Jézus neve segítségül hívása és az általa művelt megtérés és újjászületés, ami azt jelenti, hogy a mi halálunk egyetlen helyévé a megfeszített Krisztusnak kell lennie; Ő a mi halálunk és életünk is! Higgy hát ebben az Üdvözítőben, Jézus Krisztusban!

Mi legyen az engedetlen ember sorsa, hogy és hol haljon meg?

Történetünk következő fordulópontja arra a kérdésre válaszol, hogy hol és hogyan haljon meg az engedetlen? A próféta erre a kérdésre adott válasza az volt, hogy a tengerben kell elvesznie. A történet szerint Isten másként rendelkezett Igéjével megbízott, és az Ige sorsával egy sorsú prófétája haláláról, valamint annak helyéről. Isten úgy rendelkezett, hogy Jónást a rettegett tengeri szörny nyelje el, esetünkben a hatalmas lélegző cethal.

Jónás történetében az Istennek engedetlen próféta tulajdonképpen nemcsak önmagát képviseli, hanem ahogyan már hallottuk az Isten választott, de engedetlen népét is, ha úgy tesz az öszövétségi egyházat.

Ábrahám életében van egy hátborzongató történet. Egy alkalommal, amikor Ábrahám már sokadjára kérdeztemeg Istentől, hogy én miből tudom meg, hogy te nekem és utódaimnak adod örökségül az a földet (1Mózes 15: 7-8), Isten egy rettenetes próféciával válaszolt szeretett barátjának. Akkor az Úr megparancsolta Ábrahámnak, hogy vigyen neki egy három esztendő üszőt, egy három esztendő kecskét, és egy három esztendő kost, egy gerlicét és egy galambfiat. Ábrahám megtette, és kétfelé hasította azokat, és mindeniknek fele [részét] a másik fele [része] átellenébe helyezte; de a madarakat nem hasította kétfelé. Akkor ragadozó madarak szálltak le a húsdarabokra, de Ábrám elűzte azokat; naplementéig viaskodott velük, amikor mély álmot lepte meg Ábrámot, rémülés és nagy sötétség szállta meg Ábrahámot. Mi volt ez a rémület? Az Igéből tudjuk ezt meg, amikor az Úr ezt mondja Ábrahámnak:

- Tudván tudjad, hogy a te magod jövevény lesz a földön, mely nem övé, és szolgáltra szorítják, és nyomorgatják őket (Egyiptomban) négyszáz esztendeig. De azt a népet, melyet szolgálnak, szintén megítélem én, és annak utána kijőnek nagy gazdagsággal.

⁴⁷ „Teremté tehát Isten a mennyezetet, és elválasztá a mennyezet alatt való vizeket, a mennyezet felett való vizektől. És úgy lőn. És nevezé Isten a mennyezetet égnek: és lőn este, és lőn reggel, második nap. És monda Isten: Gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessenek meg a száraz. És úgy lőn. És nevezé Isten a szárazat földnek; az egybegyűlt vizeket pedig tengernek nevezé. És látá Isten, hogy jó. 1Móz 1:7-10.

Te pedig elmegy a te atyáidhoz békességgel, eltemettetel jó vénségben. Csak a negyedik nemzedék tér meg ide; mert az emoreusok gonoszsága még nem tölt be.

Mikor pedig a nap teljesen lement és sötétség lett, íme egy füstölgő kemence, és tüzes fáklya, haladt át a húsdarabok között. Azon a napon és ezzel a próféciával kötött az Úr szövetséget Ábrámmal, és erősítette meg azt, hogy az ő te magjának adja azt a földet, Egyiptomnak folyóvizétől fogva, a nagy folyóig, az Eufrátesz folyóvízig. (1Móz 15:9-18) Ábrahám tehát az ő utódai rabszolga és halálra szánt sorsát elhordozhatatlan borzalomként élte meg!

Nagyon érdekes, hogy a héber Biblia Jeremiás próféta esetében hasonló borzalom átélésről beszél, amikor arról jövendöl, hogy milyen sors vár Izraelre. Ott a bibliai szöveg ugyanazt a képet állítja elénk, amit itt Jónás esete által látunk.

- Benyelt [אָכַל] ('ákal) megevett] engem, megemésztett [הָמַם] (hámam)] engem Nebukadneccar, a babiloni király üres edénnyé tett engem, *benyelt engem* [בָּלַע] (bála') mint a sárkány - fogalmazta meg Jeremiás. Jer 51: 34.

Jónás esetében ugyanez az Ige így szól:

„Az Úr pedig rendelt egy nagy halat, hogy *benyelje Jónást*.” Jónás 2: 1.

A be, illetve elnyelés kifejezés mindkét esetben ugyanaz a בָּלַע (bála') [mohón eszik, habzsol, (fel)fal, zabál 2) felemészt, elnyel, lenyel Nifal 1) lenyeletik, elnyeletik Piél 1) lenyel, elnyel (ti. megsemmisít)], de míg Jónásnak a nagy hal gyomra jelenti a szörny-létet, addig Jeremiásnak ugyanazt Nebukadneccar babiloni birodalma jelenti, amit ő tanním tannín [תַּנְיִם מְרִיגִים mérges kígyó 2) sárkány 3) tengeri vagy folyami szörny] - nek is nevez. A halban való szörny-lét és a babiloni fogságban való hasonló szörny-lét, összetartoznak, mert az isteni élethez képest mindkettő maga a halál.

Jónás számára annak a tengeri teremtménynek sötét, bűzös belseje tehát már nem álomba ringató hajóbölcső, hanem az eszméletvesztések közt önmaga tudatánál lévő ember, föld sötét méhében való újra-formáltatása⁴⁸, amit az öntudat a sötétséggel felfüggesztett megmérhetetlen idő, egyfajta idő, - és – tér-nélküliség, valamint a halál megemésztő gyomrában való eszmélet vesztett állapotként él meg, mint amitől az Isten világot adó arca elfordul (Jónás 2: 5), amitől az Úr elfordítja áldó⁴⁹ tekintetének ragyogását. Ez az Isten szemével nézhetetlen fojtó, fullasztó megemésztetés és az Isten háta mögötti átláthatatlan világtalanság, sötétség, - és átok-állapot, maga az időtől, térbeliségtől és minden világosságtól megfosztott lélegző „szörny-lét”.

Nincs semmi értelme ennek a tanításnak, ha Szentlélek által most képtelenek vagyunk a hal által elnyelt Jónás bőrében érezni magunkat. Tegyük fel egy lényeges kérdést! Vajon csak Jónás volt engedetlen az Istennel szemben? Tudjuk, hogy nem. Vajon Isten csak Jónást nyelte el a halált jelképező hallal? Láttuk, hogy nem, mert Jeremiást is elnyelte az általa sárkánynak nevezett Babilon, pedig ő személyesen engedelmes volt Isten iránt, engedetlen népével együtt viszont neki is szenvednie kellett. Gondoljuk jól meg, hogy Ádám óta nincs egyetlen egy ember sem ezen a világon, kit ne nyelt volna magába a halál és az Isten háta mögötti szörny-lét.

A *New York World* újság 1896 április 12 számában megjelent⁵⁰ szenzáció szerint, mely a „Kelet Csillaga” bálnavadász hajó esetéről, pontosabban az elejtett bálna által megmentett *James*

⁴⁸ Nem volt elrejtve előtted az én csontom, mikor titokban formáltattam és idomítottam, [mintegy] a föld mélyében. Zsolt 139:15.

⁴⁹ Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged. Világosítsa meg az Úr az ő orcáját te rajtad, és könyörüljön te rajtad. Fordítsa az Úr az ő orcáját tereád, és adjon békességet neked. 4Móz 6:24-26.

⁵⁰ <https://newspaperarchive.com/new-york-world-apr-12-1896-p-15/>; vö.: <http://anomalyinfo.com/Stories/1891-february-james-bartley-modern-jonah>

Bartley jónási túléléséről számolt be. Az újságok a kezdetektől, a huszonegy éves James Bartley-t, „modern Jónás”-nak nevezték, közvetlenül hivatkozva bibliai prófétára.

A történet szerint a hajó legénysége a Falkland-szigetek közelében volt, amikor a figyelő őrszem nagy bálnát jelzett a láthatáron. A vadászathoz azonnal két hosszú csónakot eresztettek le. Két kilőtt szigonyból az egyik a bálnába süllyedt, de az keményen küzdött az életéért. A bálna egyszer csak elmerült, mire a vadászok elkezdték a csónakjukba a felszínre húzni, amikor a bálna hirtelen a felszínre tört, és elkezdett vadul ide-oda csapkodni. Az egyik hosszú csónaknak sikerült elmenekülnie, de a másikat az állat orra felborította és az megfordult. Mire a második hajó a teljes legénységet kimenthette volna, az egyik emberük eltűnt és azt hitték, hogy megfulladt.

Néhány óra múlva az elejtett bálnát a Kelet Csillag a partra vontatta, és a legénység azonnal neki is kezdett a zsákmány feldolgozásához. A munka oroszlán része még azon a napon az éjszakába nyúlva elvégezték, amit csak más nap délben folytattak. Amikor a gyomrot kiszabadították és a fedélzetre vitték, hogy kiengedjen, akkor fedeztek fel benne valami furcsa dolgot. Azt látták, hogy valami rángatozik, és görcsös életjeleket mutat. Amikor a gyomrot végre kinyitották, megtalálták az eltűnt bálnavadászt - James Bartley-t, - összegörnyedve bár, de még harminchat órával az eltűnése után is életben.

Bartley-t miután tengervízzel jól megmosták a bálna gyomornedveitől a fedélzetre vitték. Halálosan fehér volt. Bartley arca és keze szokatlanul és maradandóan kifehéredett, bőre pedig összeráncolódott. Két hétig éledezett a kapitány kabinjában míg fizikailag helyrejött, de kezdetben mentálisan még instabil volt. A harmadik hétre viszont Bartley teljesen felépült, annyira, hogy folytathatta a feladatát.

Miután teljesen visszanyerte érzékeit, elmesélte, hogy mire emlékezett. Tisztán emlékezett arra, ahogy hajóból és a vízbe esett, ahol sötétség árasztotta el, és érezte, hogy egy sima járaton csúszik, amely úgy tűnt, hogy mozgatja és előre löki. Egy olyan üresebb területre érkezett, ahol több hely volt, aminek méretét képes volt kitapogatni. Érezte a falakon az egybefüggő nyálkás anyagot, rájött, hogy a bálna lenyelte. Kezdetben bőven volt levegő, de a gyomorban rettenetesen meleg volt, ez, és az elfogyó levegő hamar kimerítette. Mindez és végső sorsának borzalmas tudata arra készítette, hogy légszomjjal küzdve elveszítse eszméletét és elmúljon. A következő dolog, amiben már egészen biztos volt az volt, hogy a kapitány kabinjában ébredt.

Érezzük hát át Jónás leírhatatlan körülzártságát ott a lélegző hal belében, azon a sötét és ember által meghatározhatatlan helyen, ahol az ember már nem tudja elválasztani saját húsát az őt elnyelő szörnyétől, ahol az ember, - és szörny-lét összemosódik. E szörnnyel együtt való fájdalomvonaglás és borzalom-lét, valójában, a szörny beleivel és az ember saját nyálkásan rohadó hús-záraiba való öntudatos önmagába-zártága, mely sötét, minden világoságnélküli, bűzzel fullasztva fojtogató időtlen és idéetlen lét (Vö.: Zsoltárok 139-et, különösen a 16. verset!). Jónás akkor és ott, eszméletvesztések közt fulladozva imádkozott, kiáltott és nyögött! Babits ezt írta a Jónás **hal-ál-gyomrában** való, az Isten órája szerint három napig múló időtlen és világtalan állapotáról:

„És így jutott (Jónás) a szörny-lét
belsejébe
vak ringások eleven bölcsejébe,
és lakozék három nap, három éjjel
a cet hasában, hol éjfél a déllel
egyforma volt, s csupán a gondolatnak
égre-kigyózó lángjai gyuladtak,

mint fulladt mélyből pincetűz ha támad.

.....
Egyetemed fenekébe hulltam,
a világ alsó részeibe szállván,
ki fenn csücsültem vala koronáján!
Én aki Jónás voltam, ki vagyok már?
Ki titkaidat tudtam, mit tudok már?
Kényedre hány-vet hánykódó vized
s nyálkás hús-záraiba zárt a Cet."

Jónás Társisba menekült, de Isten Tárzusból hívta el Sault, hogy egyháza Pál apostolja legyen

Testvéreim Pál apostoltolt soha nem nyelte el úgy egy cet, ahogy Jónást, mégis pontosan ugyanazt a szorultságot és halálközelséget élte meg, amit Jónás. Számára a hal gyomra az a Jézusával szembeszegülő ultraszigorúan vallásos, farizeusi és e világi dicsőségekre törő állapot volt, amiben ő öldökléstől lihegve futott és irtotta a keresztyéneket. Ez a tárzusi (Apcs 21:39; 22: 3) Saul teljesen egybeolvadt az őt elnyelő és emberek legyilkolására kényszerítő szörnnnyel, vagy, ahogyan később ő maga nevezte, a **hal-ál testével**. Áldott az Úr, aki megkönyörült rajta és hatalma Szavával kihívta őt ennek az ősi kígyónak a halálszorításából. Igaz állapotát felimerő és megismerő Pál már így kiáltott:

„Megtalálom azért magamban, ki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bűn megvan bennem. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint; De látok egy másik törvényt az én tagjaiban, mely ellenkezik az elmém törvényével, és engem rabul ad a bűn törvényének, mely van az én tagjaiban. Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e **hal-ál**-nak testéből?” Róm 7:21-24.

Pál nemcsak feltette életünk leglényegesebb kérdését, hanem az örök evangéliummal meg is válaszolja azt. Az örömhír az, hogy ideig óráig benne lehetünk a halál testének szörny szorításában, és már azt érezzük, hogy bőrünk összenőt a halállal, mi mégsem tartozunk sem a halál testéhez, sem a bennünket elnyelő szörnyhöz, bármi legyen is az; és azért nem, mert Istennek hála Krisztus oly módon szabadított meg (Róm 7: 24) belőle, hogy testestől-lelkestől, akár élek, akár halok, egyedül és kizárólag a Jézus Krisztusé vagyok, Ő vele ketten egy test, felettébb nagy titok! Efézus 5: 31-32. Ámen.

A Krisztustest titka, avagy egy léleknek (πνευμα) lenni a lelki [πνευματικός, ή, όν (pneumatikosz é on) szellemi] Ádámmal (1Kor 15:45-50)

Mit jelent a HAL görögül? IKTÜSZ görögül a Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó kezdőbetűiből összeállt monogram. Isten látva a mi engedelmességre képtelen voltunkat úgy rendelkezett, hogy nekünk valamennyiünknek Krisztusban kell meghalnunk.

Urunknak, az Isten Fia Messiás Jézusnak az Isten keresztfája volt az tértől, időtől és minden világosságtól megfosztott hely, ahol az Isten mindeneket újjáteremtő szent akaratából a testté lett Ige, a testben megjelent Isten Fia Jónáshoz hasonlóan úgy záratott egybe velünk, igen velünk, kik csupa seb daganat, genny és kelevény vagyunk, kik minden épséget nélkülöző rothadó hússá lettünk (Ézs 1:6.), hogy nem lehetett különbséget tenni az Isten Fia Jézus elevenhúsa és a sajátunk között. Három napig sem Isten, sem Jézus, sem ember, és senki nem tette meg ezt az elválasztást!

Miért? Miért zárta egybe Isten Jónást az őt elnyelő szörnnnyel? Miért tette eggyé annak belső húsát a Jónáséval?

Először is azért, hogy amikor Isten három nap múlva el fogja választani Jónást a szörnytől, akkor Jónás tisztán és világosan lássa és ismerje engedetlen önmaga és Istennek engedelmes önmaga, az ember és az ő Szabadítója, az ember és nem ember ellensége, vagyis önmaga és az őt benyelő szörny, vagy nagyváros, világ és bármi közti éles határvonalat, mely ismeretre a már megszabadított Jónásnak Ninivében nagy szüksége lesz.

Másodszor Ézsaiás válaszolja meg e minden Igénél és Igazságnál fenségesebb és dicsőségesebb evangéliumot: Azért, zárattunk egybe a megfeszített Krisztussal, hogy mi az Ő sebei által gyógyuljunk meg!⁵¹

Az egybezártságnak ez a halála azon túl, hogy a Golgotán a megfeszített Krisztusban megtörtént, most az egyházban, ebben az Isten trónja előtt álló gyülekezetben (Jelenések 4: 1-11) is kell történnie, az Ige és Szentlélek által. Ahogy Jónásnak ott a tarsisi hajó fedélzetén, majd pedig a hal gyomrában, nekünk itt a „vörösberényi bárka” fedélzetén kell elszámolnunk és leszámolnunk az életünkkel! Nekünk, kik Babits szavaival *„fenn csücsülünk a világ koronáján”* (vö.: Efézus 2:6) itt és most kell letennünk a koronánkat, minden dicsőségünket és hatalmunkat Krisztus lábához, aki egyedül méltó az uralomra⁵², hogy Ő valójában uralkodjon is. Az Ő szent jelenlétében kell halálra szánnunk magunkat, hogy egyedül csak Ő benne reménykedjünk, aki nevükön szólítva támasztja fel a halottakat és hozza ki őket a sírjaikból.

- Lázár, jöjj ki! – kiáltotta, és a négy napja halott Lázár azonnal kijött a sírjából. Az Úr akkor ezt is mondta:
- Oldozzátok meg őt, és hagyjátok menni! Ján 11:44.

Mit parancsolt itt a Mindenható? Azt, hogy válasszátok le arról a sírjából és koporsójából kihívott Lázárról a bőréhez tapadt halált, tekerjétek le róla a reá fonódott rothadásnak, oszladozásnak minden bűzét és valóságát. Válasszátok szét az élőt a halottól, az új, feltámasztott Lázárt a régi meghalttól! Jónás esetében ezt a nagy szétválasztást és elválasztást három nap és három éjjel elteltével (Jón 2:1. Vö: Máté 12:39-41; 16:4; Luk 11:29) személyesen az Úr cselekedte, amikor hatalma szavával parancsolt annak a *szokatlan teherrel ide-oda* vergődve lélegző és fulladozva köhögő halnak, amely a Jónás számára a hal-ál testévé lett, de az magból kiköpvén őt, a partra vetette az Isten Igével megterhelt prófétáját. Jónás három napig tartó légszomjjal lélegzett együtt fuldokolva azzal a nagy hallal! Babits így ír erről:

„S lélekze Jónás, mivelhogy kifulladt,
sűrűn szíván kopoltyúját a Halnak,
mely csupa verdesés és lüktetés volt,
s a vízből-szűrt lélekezlet mind kevés volt,
a roppant haltest lihegve-dobogva
szokatlan terhét ide-oda dobta
kínjában, míg Jónás émelygve s étlen
tovább üvöltött a bűzös sötétben,
s vonítva, mint a farkas a veremben,
nyögött: "Bezároltattál, Uram, engem!
Sarak aljába, sötétségbe tettél,
ragyogó szemed elől elvetettél.”

⁵¹ És ő megsebesítettetett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg. Ézs 53:5.

⁵² Leesik a huszonnégy Vén az előtt, aki a királyi székben ül, és imádja azt, aki örökkön örökké él, és az ő koronáit a királyi szék elé teszi, mondván: Méltó vagy Uram, hogy végy dicsőséget és tisztességet és erőt; mert te teremtetted mindent, és a te akaratodért vannak és teremtetek. Jel 4:10-11.

2020 a nemzeti összetartozás éve, avagy a sárkány román fejű gyomrában

Isten nagy világtengerében sok ilyen nagy hal van, mely közül az egyiket saját bőrömön tapasztalva jónási közelségből ismerem, ugyanis a mi magyar nemzetünknek is megvan a maga Mohács utáni második babiloni fogsága, amit egyszerűen csak Trianonként emlegetünk. Keresztyén magyarságunk egészét minden idők legborzalmasabb fenevadja szaggatta szerte szét, darabjait pedig feneketlen sötét gyomrába nyelte; mindent! Míg őseim és felmenőim a virágzó monarchiában álmotak unokáiknak boldogságot, addig jó magam e rettenetes szörny belében arra a lenyelt darabra kerültem, ahol az 1966-os demográfiai társadalomtervező dekrétumi határozat⁵³ terhe előtt már megfogantam és meg is születtem; benne sírtam fel legelső lélegzetemmel. Istennek ezt a nagy halját úgy hívták, hogy Ceausescu diktatúra, a személyi kultusz glóriájával ragyogó, virág és aranykorát élő, és a dicső kommunizmus felé szárnyaló Nagy-Románia.

Tudom, hogy milyen volt Lelket epedve szomjazva rátapadni és zilálva sűrűn szívni kopoltyúját e szörnyű lelketlen Hálnak. Akkor és ott egytlen helyen lehetett Lelket sűrűn beszívva lélekzeni, az Úr templomában és gyülekezetében!

Tudom, milyen volt sötét belében rángatózva együtt fuldokolni ezzel a szörnnyel, mely csupa verdesés és vonagló lüktetés volt.

Azt a napot is tudom, amikor Isten Igéje megkülönböztetett, megszólított és elválasztott engem a biztos halál fenevadjának bomlasztó testétől, sötétségétől, annak mindent megrothasztva megemészítő valóságából. Olyan jó volt hallani akkor, hogy „neveden szólítottalak, enyém vagy!”⁵⁴ Hozzám tartozol, - mondta az életre hívó Szó. Többé már nem sötétségből való sötétség, hanem a sötétségen járnai tudó (Ézs 45:3-7) Világosságomból való világosság vagy (Máté 5:14)! Akkor olyan jó volt Lélekkel felsírni az új felismerésre és megismernem, hogy már soha és semmiféleképpen nem tartozom többé a szörnyhöz, ami benyelt, s amivel még ideig óráig együtt vergődöm.

A tengerbe vetett próféta esetének tanúsága

Számunkra ez Jézus evangéliuma. A halálnak odadobott Jónás nagy félelemmel töltötte el a hajósokat. A halálnak odaadott Jézus esete viszont bennünket kell eltöltsön nagy félelemmel és Isten igaz imádatára ösztönözzön. Vajon ez történik? Igaz istenfélelemben, Lélekben és igazságban imádjuk Istent, hívjuk segítségül szent nevét, vagy megszoktuk már a feszületté dermedt megfeszített Krisztust?

Történetünk hajósai, ameddig utolsót dobant a szívük és az utolsó lélegzetvételüket ki nem lehelték, soha, egytlen napra sem felejtették el azt a Jónást, akit a saját kezükkel ragadtak meg, hogy a tajtékzó tengerbe dobják váltságul és engesztelésül a saját életükért. A zsidóktól és

⁵³ DECRET Nr. 770 din 1 octombrie 1966 pentru reglementarea intreruperii cursului sarcinii ACT EMIS DE: CONSILIUL DE STAT AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA
ACT PUBLICAT IN: BULETINUL OFICIAL NR. 60 din 1 octombrie 1966.

⁵⁴ És most, oh Jákób, így szól az Úr, a te Teremtőd, és a te alkotód, Izrael: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy! Mikor vizen mégy át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok el nem borítanak, ha tűzben jársz, nem égsz meg, és a láng meg nem perzsel téged. Mert én vagyok az Úr, a te Istened, Izraelnek Szentje, a te megtartód, adtam váltságodba Egyiptomot, Kúst és Sebát helyetted. Mivel kedves vagy az én szemeimben, becses vagy és én szeretlek: embereket adok helyetted, és népeket a te életedért: Ne félj, mert én veled vagyok (...)” Ézs 43:1-5. „Neked adom a sötétségnek kincseit és a rejtékhelyek gazdagságait, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr, aki téged neveden hívtalak, Izrael Istene. Az én szolgámért, Jákóbért, és elválasztott Izraelemért neveden hívtalak el, szeretettel szólítalak, noha nem ismerél. Én vagyok az Úr és több nincs, rajtam kívül nincs Isten! felöveztelek téged, bár nem ismerél. Hogy megtudják napkelettől és napnyugtától fogva, hogy nincsen több rajtam kívül; én vagyok az Úr és több nincsen! Ki a világosságot alkotom és a sötétséget teremtem, ki békességet szerzek és gonoszt teremtek; én vagyok az Úr, aki mindezt cselekszem! Ézs 45:3-7.

Pilátustól meghalt Jézus könnyen elfelejthető, mert nem oszt és nem szoroz senkinek az életében. Csakis a saját szemeddel meglátott⁵⁵, és csakis a saját kezeddal megragadott Krisztus nem felejthető el, aki a keresztfán veled egybezárva, nemcsak veled, hanem általad és éretted szenved, vagy általam és érettem is szenvedett, hogy ne csak Isten, hanem mi velünk és mi általunk is megdicsőüljön! Isten műve az, hogy egy testté szerkeszt bennünket Krisztussal, hogy szívünk a szívével dobbanjon, lelkünk Lelkével léleken.

A *Π (Pi) -élete* című film egy az óceán közepén hajótörést túlélő tigris, illetve fiatal fiú kalandos története. Szinte a film egészének színhelye az óceán közepén céltalanul sodródó egyetlen mentőcsónak, amiben kezdetben az állatkeretet menekítő hajó hajótöröttjei közül a kétes alkatú szakács, a még szinte gyermek fiú, a sérült zebra, a frusztrált hiéna és a mondhatni magába zárkózó tigris menekül. A történet végére csak a fiú és a tigris marad.

Tudjuk, hogy a fiú az elmesélője a riporter hitre jutását munkáló történetnek, de beszéde mesefonatából azonban mégsem egyértelmű, hogy ki valójában az ember és ki a tigris? Egyáltalán ember-e az ember, vagy tigris az ember, hol kezdődik az ember és hol hól végződik a tigris, vagy fordítva, hol kezdődik a tigris és hól végződik az ember? Az ember pusztul el és a tigris éli túl, vagy a tigris hal meg, hogy az ember éljen túl? Bárhogyan legyen is ennek a tigris-embernek, vagy ember-tigrisnek abban a tudatban kell élnie, hogy az ember áldozta oda magát érte, hogy gondoskodásával és saját életével mentse őt meg. Ez az *áldozat tudatú tigris* azonban már nem földi vadállat, hanem mennyei élőlény. Ez vagy te, ez vagyok én, Istennek az Áldozattal egybezárt és az Áldozatról szüntelenül megemlékező új mennyei teremtménye. Ámen.

⁵⁵ Íme eljő a felhőkkel; és minden szem meglátja őt, még akik őt által szegeztek is; és siratja őt e földnek minden nemzetsége. Úgy van. Ámen. Jel 1:7.

Másodszor, avagy a kettőzött⁵⁶ újból

Ötödik igehirdetés

Ige: Jónás 3: 1-4a.

Isten első alkalommal is szólt Jónáshoz az ő lakóházában és otthonában, de akkor ő ezt a hozzá személyesen szóló Igét ő úgy értelmezte, hogy a vele beszélő Úr irgalmas és kegyelmes Isten, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt [is] bánkódó és visszavonja még a maga által kilátásba helyezett, sőt még a beélesített veszedelmet is (Jónás 4: 2). „*Mentsen Isten, Uram! Ez nem eshetik meg Veled*”⁵⁷, hogy Te ezt megtedd, - érezte, gondolta magában – és besegített Istennek. Úgy segített ő ez ügyben, hogy ennek a saját szája íze szerinti értelmezésnek megfelelően cselekedett és nem Ninivébe ment, ahogy az Úr küldte el, hanem Társisba váltott hajóbérletet. Társis az akkor ember szemében szinte a világ vége volt, valami nagyon távoli pont⁵⁸, a hely, ahol talán el lehet tűnni a mindent látó Úr tekintete előtt.

Voltak és vannak igehallgató emberek, akik az Igének ilyen Jónási első hallás szerinti „engedelmességben” élnek le egész életüket, vagy hatalmas viharok közt, vagy haláli szélcsendben. Ők egy olyan istenben hisznek, akiről azt gondolják, hogy tétlenül hagyja őket a maguk választotta útra, a maguk választotta hajóval útra kelni és nem Ninivébe, hanem 100%-os engedetlenséggel Társisba megérkezni.

Amikor Isten valakire rábízta az Ő Igéjét, nem hagyja, hogy a saját útján járjon. Simont, a Jóna fiát sem hagyta, hogy csupán emberi dolgokkal törődjön, amelyekben a Sátán vette meg a lábát.⁵⁹ Megengedte hát, hogy ez a tanítványa a Sátán rostájában⁶⁰ jól beleütközzön, minden emberi dolog és lehetőségének falába, hogy így szembesüljön totális kudarcával a Mester eme kiváló tanítványa.

Jézus első hívásra engedelmeskedő halász tanítványa, jóvátehetetlenül bukott el a cél előtt! A gyáva árulást, tagadást, ígéretszegő hűtlenéget⁶¹, engedetlen következetlenséget, a gyáván elmulasztott kötelességet, a szeretettől való megszűnést már nem lehet megismételve jóvátenni, csak megbocsátani lehet és az Úrral valami teljesen újat kezdeni.

Oh, milyen nagy kegyelem, hogy az Úr másodszor is szól! Ezt kérdezi:

- Simon, Jónának [fia]: jobban szeretsz-e engem ezeknél?
- Igen, Uram; te tudod, hogy szeretlek téged!
- Legeltesd az én bárányaimat!
- Simon, Jónának [fia], szeretsz-e engem?
- Igen, Uram; te tudod, hogy én szeretlek téged.
- Őrizd az én juhaimat!

⁵⁶ Hogy pedig a fáraó álma kettős, kétszeres vala, [onnan van], mert Istennél elvégzett dolog ez, és siet az Isten azt véghez vinni. 1Móz 41:32.

⁵⁷ Ettől fogva kezdé Jézus jelenteni az ő tanítványainak, hogy neki Jeruzsálembe kell menni, és sokat szenvedni a vénektől és a főpapoktól és az írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon föltámadni. És Péter előfogván őt, kezdé feddeni, mondván: ***Mentsen Isten, Uram! Nem eshetik ez meg te veled.*** Ő pedig megfordulván, monda Péternek: Távozz tőlem Sátán; bántásomra vagy nekem; mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra. Máté 16:21-23.

⁵⁸ Vö. Czanik Péter: Jónás, Ninive és a hal In. Czanik Péter – Csáky Károly Jónás IgehirdetésekGödi Print Kft. Budapest 1996. oldal 15.

⁵⁹ Ő pedig megfordulván, monda Péternek: Távozz tőlem Sátán; bántásomra vagy nekem; mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra. Máté 16:23.

⁶⁰ Monda pedig az Úr: Simon! íme a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát; De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed. Luk 22:31-32.

⁶¹ Ő pedig monda neki: Uram, te veled kész vagyok mind tömlőcre, mind halálra menni! Luk 22:33.

- Simon, Jónának [fia], szeretsz-e engem? Akkor megszorodott Péter, hogy az Úr harmadszor [is] megkérdezte tőle, hogy „szeretsz-e engem?” És akkor ezt ő válaszolta:
- Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged. Jézus ezt mondta neki:
- Legeltesd az én juhaimat! János 21: 15-17.

A Tárzusi (Apc 21:39 és 22: 3) Saulról már volt szó az előző részben. Saulus is meghallotta az Úr Igéjét, zsenge ifjú kora óta hallotta, és ő is eszerint az első meghallás szerint cselekedett, mégpedig azt, hogy kifulladásig elkezdte üldözni és öldökölni a Krisztus népét. A gyilkolásnak ennek maga értelmezése szerinti sátáni projektjét hajtotta végre, amikor Damaszkusz határában teljesen elnyelte őt a feltámadott Krisztus igazsága (ApCsel 9: 1-6; 15-20. Akkor megszólította őt másodjára is az őt megtérítő Igéjével. Ez az Ige megtalált báránnyá (Luk 15:4-7) és Pál apostollá tette a farkas nemzetségből való Saul.

Kell tehát nekünk az, hogy az Úr Igéje bennünket kétszeresen ragadjon meg az engedelmeségre, mert látjuk, hogy ez első hallásra nekünk nem megy, csak a ki tudja hányadik sokadikra! Valójában mindenki farkasnak születik. Szent Jeromos (347–419) ... ujjongva írta 407-ben, hogy a hunok, az „észak farkasai” már zsoltárokat énekelnek.⁶² Tehát legyen szó Péterről, vagy Pálról, rólam és rólad, a múltunk farkasi és a Báránynak kell értünk eljönnie, hogy az Isten juhaivá és bárányaivá változtasson, a nyáj példaképeivé!

Péter tökéletesen megértette az Úr hozzá szóló parancsát ott a Tiberiás partján. Így emlékezik vissza feltámadott Ura szavaira:

„Legeltesétek az Istennek köztetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem örömet; sem nem rút nyereszkezésből, hanem jóindulattal; Sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak. És mikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőségnek hervadatlan koronáját. 1Pét 5: 2-4.

Jónásnak először is és másodszor is ugyanazt mondta az Úr, hogy menjen Ninivébe. Prédikálnia kellett a város ellen, de, hogy mit, azt csak a város közepén tudhatta meg, addig viszont az első hallás szerint el kellett volna jutnia. Láttuk, hogy nem ez történt. Az első maga értelmezte hallás nem a nagy város, hanem nagy tenger és benne a nagy hal közepébe juttatta őt.

Így járt ezzel maga Izrael is, amikor a saját maga értelmezése szerint szövetség és törvény a babiloni sárkány gyomrába juttatta az Isten választott népét hetven évig tartó rabszolgaságra.

Nos, tetszik vagy sem, Isten mindig hajszál pontosan úgy cselekszik velünk, ahogy mi akarjuk érteni az Ő csakis egy féleképpen érthető Igéjét! Ő előre megmondja, hogy amennyiben a szövetséget megtartva a parancsainak megfelelően cselekszel, áldott leszel (5Mózes 28: 1-14), ellenkező esetben, ha hitetlenül megtaposod az Ő veled megkötött örök szövetségét, és az engedelmeség parancsait, akkor az általa előre megmondott átkok összességét hozza reád (5Mózes 28: 15-68). Akkor visszavisz téged az Úr Egyiptomba hajókon, azon az úton, amelyről azt mondta, hogy nem fogod többé meglátni, és árulni fogjátok magatokat a ti ellenségeiteknek rabszolgáknak, de nem lesz, aki megvegyen. 5Mózes 28: 68.

Ninive, avagy az elhívás és küldetés kétféle értelmezése

Az Isten Igéje a Jónás története kapcsán kétféle Ninive értelmezést tár elénk. Látnunk kell, hogy a Jónás Ninive értelmezése nem azonos az Isten és magának Ninive megtérő lakóinak az önmagukról való felfogásával. Amíg tehát Ninive bőjttel és hamuval⁶³ megtérő lakóinak az

⁶²Darvas Kozma József blogja: <http://dkjozsef.blogspot.com/2013/04/a-szekelyekrol-4.html>

⁶³ A niniveiek pedig hívének Istenben, és bőjtöt hirdetének, és nagyjaiktól fogva kicsinyeikig zsákba öltözének. És eljuta a beszéd Ninive királyához, és felkele királyi székéből, és leveté magáról az ő királyi ruháját, és zsákba borítkozék, és üle a porba. És kiáltának és szólnak Ninivében, a királynak és főembereinek akaratóból, mondván: Emberek és barmok, ökrök és juhok: semmit meg ne kóstoljanak, ne legeljenek és vizet se igyanak! Hanem

önmagukról való felfogása megegyezett az Isten tetszésével, a Jónás Ninivével kapcsolatos szemlélete teljesen idegen volt ettől és nem egyezett az Isten akaratával sem. Miért?

Milyen igazságot eltorzító szemüveg lógott ennek a Jónásnak az orrán, hogy az orránál messzebb aligha látott? Jónás igazsága szerint az lett volna az igazságos, ha az általa prédikált Ige betű szerint teljesedett volna be és Ninive a negyvenegyedik nap eltűnik a föld színéről. Ő tehát nagyon elégedett lett volna, ha a Szó betűje megölte volna Ninive lakóit.

Ilyen a mindenkori ember-Jónás, vagy jónási ember, nem akarja látni az Úr Lelkének megelevenítő mindent újjá teremtő művét és a benne megdicsőülő Isten nagyobb dicsőségét.

A mindekori ember-Jónás meg akarja kötni az Isten kezét az Úr szája által mondott Igével. Oh, hányszor akarták így törbe csalni Jézust az ellenségei. Ravasznál ravaszabb furfangos csapdád állítottak, hogy a saját beszéde által elejtsék (Márk 12:13), de míg az idő el nem érkezett, semmit sem tehettek ellene.

Nos, Isten saját beszédével való kényszerítése varázslás és bálványimádás⁶⁴, hitetlen és bizalmatlan engedetlenség a Szuverén, teljhatalmú, egy igaz Istennel szemben, akit sem képpel, sem szoborral és semmiféle emberi képzelgéssel nem kiábrázolható, még kevésbé kényszeríthető! Jónás azt mondja Istennek, hogy legyen szíves úgy értelmeznie az Ő általa neki mondott Igét, ahogyan annak betű szerinti értelme szól és ellenszegülő emberként ő értelmezi. Jónás tehát vitába szállt Istennel:

- Ha tehát azt mondod, hogy még negyven nap és Ninive elpusztul, akkor számold már ki azt az általam is kiszámolt huszonnégy órás negyven napot és utána pusztuljon már el Ninive, különben következtelen és szava hihetetlen Isten vagy, akit nem lehet komolyan venni.

Igen, mindnyájan azt akarjuk, hogy Isten a mi véleményünk és legelső szeszélyes értelmezésünk szerint értelmezze önmagát, szándékát és akaratát. Ha Isten fia vagy, változtasd a követ kenyérré, és akkor komolyan veszek! Ha Isten fia vagy, vesd magad alá a porba ide mellém, a nagy fiúi magasságaidból, nem ütöd meg magad, angyalok párnájára esel, és akkor én komolyan veszek. Ha Isten fia vagy, csússz-mássz előttem a porban, engem imádj, - mondja kísértő - akkor talán komolyan veszek! Ha Isten Fia vagy, mentsd meg magad, szállj le a keresztről, akkor majd hiszek benned, akkor talán komolyan veszek! Mi ez, ha nem az Isten káromkodások közti zsarolása, eszközként és bálványként való emberi, sőt ördögi használata? És ez a Jónás alapvető problémája. Jónás nem önmagát méri Istennel, hanem Istent méri önmagával (Molnár Csaba Bertalan 2019, 71). Jónás is az önmaga emberi gondolataival akarja mérni Istent, mint Simon Péter ott a Cezárea filippi úton. Kiderül, hogy ez a rossz irány, mert nem fentről (Jak 1:17) van, hanem alulról (Jak 3:15), a sátántól. Rossz sorrend! Nem mi használjuk a Mindenhatót, hanem a Teljhatalmúnak kell bennünket használnia, e kettő között pedig ég és föld a különbség! Legyünk hát mennyei Atyánk teljességre [(τέλειος, α, ον (teleiosz a on) tökéletes, teljes, beteljesült, felnőtt, érett korú)] jutott fiai!⁶⁵ Ámen.

öltözzenek zsákba az emberek és barmok, és kiáltsanak az Istenhez erősen, és térjen meg ki-ki az ő gonosz útaról és az erőszakosságból, amely az ő kezükben van! Ki tudja? talán visszatér és megengesztelődik az Isten és elfordul haragjának búsulásától, és nem veszünk el! És látá Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek az ő gonosz útjukról: és megbáná az Isten azt a gonoszt, amelyről mondá, hogy végrehajtja rajtuk, és nem hajtá végre. Jón 3:5-10.

⁶⁴ Mert, [mint] a varázslásnak bűne, [olyan] az engedetlenség; és bálványozás és bálványimádás az ellenszegülés. Mivel te megvetetted az Úrnak beszédét, ő is megvetett téged, hogy ne légy (felkent) király. 1Sám 15:23.

⁶⁵ Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes. Máté 5:48.

Még negyven nap

Hatodik igehirdetés

Ige: Jónás 3: 4 - 10.

A negyven nap Írás, igazság és Lélek szerinti értelmezése

Az özönvízkor negyven napig tetőzött az Úr ítéletének haragja, akkor ugyanis betakarta az ítélet vize a bűn legmagasabb hegycsúcsait is. Itt a negyven az Úr haragjának teljességre jutásának a száma. (1Mózes 7: 4; 12; 17)

A harag elmúltával, amikor a hegyek csúcsai ismét előtűntek (1Móz 8:5), Nőé még negyven napig várakozott, míg kinyitotta a bárka ablakát. (1Móz 8:6) Ha az első negyven nap az Úr haragjának tetőzése, ez utóbbi az Úr lenyugvásának ideje és ugyanakkor az életre való feszült várakozásé is.

Így érkezünk el Jónás prédikációja-beli negyven napjához, amikor a tetőződő és elapadó harag ugyanabban a negyven napban történik. Döbbenetesen, hogy akik meghallják még magánál Jónásnál is jobban értik, tökéletesen hallják ki belőle az Úr szívének összes gondolatát, megmentő szándékát és indulatát. Megértik, hogy a prédikáció elhangzásának pillanatával elkezd tetőzni az Úr igazságos haragjának ítélete, addig fog növekedni, míg el nem borítja a bűnök és vétkek legmagasabb csúcsait is, vagy a negyven napig tartó igaz bűnt és bűnbánatot látva az Úr csúcson levő haragja elkezd napról napra visszaapadni az emberek pedig feszületen fognak várni az Úrnak arra az ítéletére, amivel életet ítél nekik. Bizony! Ninive lakói így hittek Istenben, így adtak hitelt az Igének, Isten beszédének, a Jónás prédikációjának. Akkor és ott a Jónás szava, nemcsak egy engedetlen, de Isten által meg is próbált ember locsogása volt, hanem minden egyes hang, ami elhagyta a hangszálait, minden az Úr Szava volt és ezt, a niniveiek jól hallották és értették is.

Kérdés, hogy te, ki rendszeres igehallgatója vagy az Úrnak, milyen szívvel hallgatsz Őt? Számodra mennyire hiteles a hallott Ige? Abból lehet lemérni ezt, hogy milyen mértékben engedelmeskedsz a megértett Igének. Ninive hajszálpontosan azt cselekedte, amit akkor és ott azonnal megértett. Ninive megalázta magát, a bűneit megbánva bocsánatért és kegyelemért kiáltott. Egyetlen pillanatig sem gondolta azt, amit Jónás meggondolt, hogy tudni illik nem gondolja Isten komolyan ezt a végítéletet, meggondolja magát, lemond a pusztításról, de most még biztos, hogy elhalasztja, így hát nem kell semmit tenni, ki-ki folytathatja a gonoszságát. Ez lett volna a legnagyobb gonoszság, ha megtették volna, de ők bűntel és imával bűnbánatot gyakoroltak, megtértek. Ellenkezője történt négy évvel ezelőtt az egyik református egyházközsgben, ahol a Isten Igéjével megbízott és az Úr szaváért felelősséget viselő lelkipásztor a végsőkig kitartva ragaszkodott a Krisztus evangéliuma tisztaságához és igazságához, mire a presbitérium felállt és szembeszegülve vele keményen ellene állt és ezt mondta:

- „Vegye tudomásul a tiszteletes úr, hogy a Bibliának a nagy része ma már nem érvényes!”

Sejthetjük, hogy ez a Biblia melyik nagy része, sőt tudjuk is! Számukra semmi nem érvényes, ami a bűneiket leplezi le, csak az a hamis megnyugtató érvényes, ami nyugton hagyja őket belehalni a vétkeikbe. Kárhozzátóan veszélyes dolog kipiszkálni a Bibliából mindazt, amit nem értesz mert nem szereted hallani.

Milyen legyen a jó prédikáció, mi tehát az Ige szolgálata?

A kérdésre a rövid és tömör válasz ez:

- „Hirdesd azt, amit akkor és ott én mondok neked!”

A prédikáció tehát ne legyen a saját véleményedet, a saját végkövetkeztetéseidet, a saját gondolataidat, a saját érzéseidet, a saját okosságodat, a saját kegyeskedő hited dogmatételeit, a saját sikereidet hirdetése, hanem csakis az legyen, amit az Úr mond és parancsol neked! Ha nem azt mondjuk és tesszük, amit az Úr bízott reánk, akkor nincs értelme sem életünknek, sem küldetésünknek, létünk maga a céltalan semmi.

Könyörögjünk hát a megtérést, újjászületést munkáló hamisítatlan tiszta Igéért, hogy azt szólhassam, amit kell, úgy szólhassam, ahogy az Úr lelke szólja azt! Adjon az Úr halló fület, értő és érző szívet az üdvösségre.

Különös. Jónás nem magyarázza és nem értelmezi nekik, nem rágja a szájukba a prédikációt. egyszerűen kijelenti, kinyilatkoztatja az Isten szándékát, ami az, hogy negyven nap múlva Ninive elpusztul, vagy negyven nap múlva Ninivének el kell pusztulnia! Az elpusztítás okát Jónás nem részletezi. Aki hallani akarja ezt az Igét, az bizony tudja ennek a pusztulásnak az oka őbenne, azaz saját magában van; nem másban fogja hát keresni.

Mert még testiek vagytok; mert amikor irigykedés, versengés és visszavonás van köztetek, vajon nem testiek vagytok-e és nem ember szerint jártok-e? 1Kor 3:3.

Nem szólhattam nektek, atyámfiak, - állapítja meg Pál - mint lelkieknek, hanem mint testieknek, mint a Krisztusban kisdedeknek. Tejnek italával tápláltalak titeket és nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna meg, sőt még most sem bírjátok meg: Mert még testiek vagytok; mert amikor irigykedés, versengés és visszavonás van köztetek, vajon nem testiek vagytok-e és nem ember szerint jártok-e? (1Kor 3:1-3) Különös! Ninive számlájára a testi bűnök és vétke végtelen listája lett volna felírható, Isten mégsem tejbepapit küldött nekik Jónás által, hanem kőkemény eledelt!

A Zsidókhoz írt levélben olvassuk a következőket:

- Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellett volna lennetek, de mivel restté lettetek a hallásban (Zsid 5:11), ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdő elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettetek, akiknek tejszűzre van szükségetek és nem kemény eledelre. Mert mindaz, aki tejjel él, járatlan az igazságnak beszédeiben, mivelhogy kiskorú: Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint akiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz között való különbségtételre. Zsid 5:12-14.

Isten ezzel a Jónással azt üzeni, hogy aki felnőtt, autonóm ember a bűnében és a vétkeiben, az kapjon kemény megrágni való eledelt a megtérése céljából is!

Megállapíthatjuk, hogy Jónás beszéde nem volt szájba rágott, előre feldogozott, cselekvésképtelen csecsemőknek való tej-eledele, hanem kőkemény vívódásra készítő beszéd volt; nem halálba nyugtatta a hallgatóit, ellenkezőleg, a végpusztulást hozó halálukból ébresztette fel őket. Testvérek! Lehetetlen ezt a két dolgot egyszerre, egy időben egy szószéken kibékíteni, azt, hogy a tejszűz itala egyben a megtérés kemény eledele is legyen. Embernek ez lehetetlen, de Istennek lehetséges. Kérjük hát el az Úr szíve szerint való igehirdetőt és azt a prédikációt, ami az ítéletben kegyelmet, a kegyelemben pedig ítéletet hirdet, hogy hitben kiskorút és bűnében megcsontosodott embert egyaránt újjáteremtse! Tusakodjunk hát ezért az evangéliumért!

Tegyük fel a leglényegesebb kérdést!

Ma, amikor mi is csak ennyit hallunk az Úr Igéjéből, hogy még negyven nap és nagyvárosi, Ninive kényelmű életünk elpusztul, akkor milyen hitelt adunk Isten eme beszédének? Egyáltalán miből gondoljuk azt, hogy az a város, amiben mi élünk többet érdemel, mint akkor

és ott Ninive? Miből feltételezzük azt, hogy reánk vonatkoztatva Istenek még van nem negyven nap, hanem egyenes ezer év türelme? Isten Jónásra bízott Igéjéből meghalljuk-e, hogy az Isten türelme véget ért? Sőt Isten Krisztus Jézusra bízott Igéjéből meghalljuk-e, hogy az Isten türelme az egész világra nézve véget ért? Megértjük-e az örök törvénynek nagy valóságteremtő igazságát mely szerit „hogya egy meghalt mindenkiért, akkor mindazok meghaltak, akiért az a bizonyos egyetlen-EGY meghalt?”⁶⁶ Meghaljuk-e belőle, hogy Isten igaz és jogos haragjának pohara csordultig tele van már és pillanatok kérdése, amikor ez a harag az Ő igaz ítéleteként lángoló tüzeként úgy ömlik ki erre a Földre, hogy teljesen be fogja azt borítani, mint Noé idejében az özönvíz?

Tudjuk, hogy Ezékiel idejében negyven napot számolt fel az Úr negyven évért, egy-egy nap, egy-egy évnek megfelelően. Már talán évtizedek óta szociológiai elemzők mondják ki a tényszerű igazságot, hogy amennyiben a Nyugat nem tér vissza az Ige értelmében értendő keresztyén gyökereihez, és ha az erkölcstelenség romlásának és az erre ráépülő erőszakos lakosságcsereének nem vet véget, akkor már nincs negyven éve, és úgy pusztul el, hogy semmi emlékezete nem lesz. Senki nem fog emlékezni rá, emlékezet nélkül töröltetünk el a Föld színéről. Mit teszünk ellene? Mit tesz a gyermekem ellene? Mit tesznek az az unokáink ez ellen? Odaállunk-e mindnyájan az Isten elé bőjtben és imában az életünkért és az üdvösségünkért?

Jézus, aki többször hivatkozott Jónásra ugyanarra a megtérésre hívta Jeruzsálemet, mint egykor Jónás Ninive nagy városát. Ninive hitt a Jónás által prédikált Istenben, Jeruzsálem nem hitt a Jézus által kinyilatkoztatott Istenben. Ninive a Jónás szavára megtartatott, hogy ítélőbírója legyen mindazoknak, akik Jézust hallgatva megkeményedtek a kárhozatra.

Ninive nem ölte meg Jónást, hanem hallgatott rá. Jeruzsálem megölte a próféták Prófétáját, hogy ezt a gyilkosságot követően negyven évre rá Jeruzsálemet a gonosz vezetőire hallgató Izraellel együtt teljesen letöröljék a térképről. Jézus halálát követően egészen 1949-ig Izrael, mint ország nem létezett a térképen.

Hát én immár milyen jövőt válasszak?⁶⁷

Ahogy Jónás és Jézus napjaiban az evangéliumot hallgatók jövőt választottak, úgy ma mi is. Mi tehát az a jövő, amit magunknak és az utódainknak ennek az Igének a meghallása után választunk? 1914-ben, 1918-ban, 1920-ban, 1945-ben, 1956-ban, 1989-ben, 2010-ben és végül ma 2020 januárjában is prédikáltatta Isten magyar népünk szószékein az újjászületésnek ezt az evangéliumát! Mit gondoltok, eleinknek volt fülük a hallásra? Ha igazán hallották volna az Úr szavát, akkor vajon hogyan alakult volna Trianon és az utána következő sok más borzalom? Mi a garancia arra, hogy az a totális megsemmisítés, amit száz évvel ezelőtt nekünk, magyar embereknek, egész nemzetünknek szántak, ne velünk és gyermekeinkkel történjen meg?

Száz évvel ezelőtt kivéreztetett felmenőink úgy döntöttek, hogy nekünk, kik ma vagyunk itt ebben a templomban, keresztyén jövőnk legyen. Megkereszteltek és mi még konfirmáltunk is. Már tudjuk, hogy mindez nem bizonyult elégségesnek.

Isten megkettőzve hozzánk szóló Igéje kettős, azaz együtt-megbánásra hív!

Isten ma megkettőzött, másodszorjaival újból szól és megtérésünk által a nekünk készített és megbánhatatlan jövőre hív, amint írva van, hogy megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az ő elhívása (Róm 11:29)! Bizony itt és most az Úr Szavának hallatán döntöd el a jövőt, azt, hogy

⁶⁶ Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkiért, tehát mindazok meghaltak; és azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámasztatott. 2Kor 5:15.

⁶⁷ Hogya pedig rossznak látjátok azt, hogy szolgáljatok az Úrnak: válasszatok magatoknak még ma, akit szolgáljatok; akár azokat az isteneiket, akiknek a ti atyáitok szolgáltak, amíg túl valának a folyóvízen, akár az emoreusok isteneit, akiknek földjén lakotok: én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk. Józs 24:15.

akarod e magadnak az Isten neked szánt megbánhatatlan örök ajándékát, vagy sem. Erről döntesz és biztosan eldöntöd!

Másfelől az Úr velünk akar bánkódni. A bánkódó Isten nélkül mi még bánkódni sem tudunk. Nem bűnbánat az, amikor egyedül, az Úr nélkül bánkódsz, ahogy az sem bűnbánat, amikor csak az Úr bánkodik miattad. „Az Isten megbánásában mindig ott vagyunk mi is”⁶⁸ akiknek megbánhatatlan jót készített. Benne kell tehát lennünk magunknak is az Isten megbánásában, még hozzá az egész lényünkkel! A bűnbánat akkor igazi, ha együtt bánkódsz Urral. Az Úr azért szól, mert meg akarja bánni a kilátásba helyezett végzetesnek bizonyuló ítéletét. Isten Szentlelke megkettőzött erős hívással így kérlel:

- Jöjj, bánkódjunk együtt! Én megbánom az ellened fellángolt haragomat, te pedig megbánod az Ellenem elkövetett vétkeidet, hátat fordítasz a hitetlenségednek, minden hűtlenségednek, eldobod a kezeidből az erőszakosságot, véget vetsz az Előlem való futásodnak és bujdosásodnak.

Ha tehát hitelt adsz Jézus megkettőzött hívásának és személyesen neked kinyújtott kezét bizalommal megragadod, akkor ő a halálával átvisz az Úr kárhoztató ítéletén keresztül az örök életbe. Mert ő azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámasztatott (2Kor 5: 15). Elfogadod-e Isten kezéből ezt Krisztusért való életet? Akkor megítél és megpróbál az Úr az örök életre, te pedig, és a te házad népe üdvözülsz! De ha most ellököd magadtól Krisztust, a téged megölelésre széttárt üdvözítő kezét, akkor semmi nem marad, ami megmenthetne az Isten rettenetes ítéletéből. Halld hát! Még negyven nap és a te nagyvárosi, Ninive kényelmű világod elpusztul, mert Isten leszámolt azzal a világgal és azt akarja, hogy te az Ő Krisztusban elkészített örök országában élj. Ámen.

⁶⁸ Molnár Csaba Bertalan: Az engesztelés misztériuma Jónás könyvének magyarázata igehirdetéseken. Kiadj: Dunántúli református Egyházközkerület 8500 Pápa, árok u. 6. Kontraprint Nyomda 2019. oldal 62.

Akarj Istennel együtt örülni a megtérő bűnösnek!

Hetedik igehirdetés

Ige: Jónás 4: 1-11.

Jónás történetének záró fejezetét olvasva, végig az a sejtelmünk, mintha azt a Jónást látnánk, aki a szülőföldjén, a házában hallja és tudja az Urat, majd Jákobként birokra kell az Istennel, perlekedik vele, és történik minden úgy, mintha soha el se indult volna otthonról.

Története szerint kezdetben nem mondja az Úr hozzá küldött Igéjére válaszképpen, hogy Uram te igazságtalan vagy, ha az a te szándékod, hogy majd elfordítod róluk a haragodat és megkegyelmezel. Az ígéret földjén hallja az Urat, de otthon nem válaszolja Istennek azt, hogy „én nem akarom, hogy a bűnös város megtérjen, inkább megcselekszi, amit nem mond ki; el bujdos az Úr elől. Otthon nem mondja ezt az Úrnak:

- „Én nem akarom, hogy életben maradjanak, mert megérdemlik az ítéletet. Én azt akarom, hogy a hitetlen város elvesszen (...)”⁶⁹Azt akarom, hogy a bűn városának eljöjjön a vége és örök enyészete, végre fizessen meg minden gonoszságáért. Azt akarom, hogy jöjjön el a te bosszúállásod napja! Ahhoz pedig énnekem nem kell odamennem; minek küldenél akkor oda? Ezt a szemrehányást csak Ninive falain kívül mondja el.

Mindez az Úr imájával ellentétes akarat, mert az Úri imában azt kérjük, hogy legyen meg a Te akaratod!

- Meddig nem állítod helyre a te uralkodásod? – kérdezték a tanítványok a Feltámadott Jézustól.
- Meddig nem állsz bosszút a mi vérünkért⁷⁰ – kiáltják éjjel és nappal az Isten világ kezdete óta megölt mártírjai. Tudjuk Isten válaszát, új fehér ruhába öltözteti a kiáltókat és így szól hozzájuk:
- egy kevés ideig még nyugodjatok, amíg beteljesedik mind a szolgatársaitoknak, mind pedig azon testvéreiteknek a száma, akiknek hozzátok hasonlóan kell megöletniük.

Vagy tán azt gondoljuk, hogy az Úr ószövetségi népe nem ugyanúgy várta a világmegváltó Messiást, mint ahogyan Őt mi várjuk? Azt gondoljuk, hogy Jónás nem érezte úgy, hogy épp itt az ideje, hogy végleg leszámolj a gonosszal, akit számára akkor és ott Asszíria és feje Ninive testesített meg?

Erre azt a parancsot kapja, hogy menjen oda és prédikáljon ellene, azaz sétáljon be a galamb Jónás a kígyótanya közepébe, menjen a bárány az oroszlán fogai közé.

Kemény vitája volt Istennek ezzel a Jónással, ami nem Ninive keleti kapujának a tövében kezdődött, hanem sokkal régebb ott Kánaán földjén. Jónás úgy érvelt Istennek, hogy amennyiben ő komolyan gondolja, hogy Ninive elpusztul, minek küldi oda, ha pedig mégis oda küldi, akkor nem fogja elpusztítani, mert lehetetlen, hogy odavesszen a hely, ameddig a prófétája benne van (1Mózes 18: 23-32). Tudjuk, hogy ki nyert ebben a vitában.

- Igen, azt akarod, hogy vessek véget a bűn városának, nos ez csak akkor lehetséges, ha betelik azon mártírok száma, akiket ez a város veszít el. Honnan tudod, hogy nem éppen te leszel-e a legutolsó csepp az én igazságos ítéletem és haragom csordultig telt

⁶⁹ Csáky Károly: Kiáltás Istenedhez In. Czanik Péter – Csáky Károly Jónás Igihirdetések Gödi Print Kft. Budapest 1996. oldal 49.

⁷⁰ És mikor felnyitotta az ötödik pecsétet, látám az oltár alatt azoknak lelkeit, akik megölettek az Istennek beszédéért és a bizonyosságtételért, amelyet kaptak. És kiáltanak nagy szóval, mondván: Uram, te szent és igaz, meddig nem ítélsz még, és nem állasz bosszút a mi vérünkért azokon, akik a földön laknak? Jel 6:9-10.

poharában? Csak akkor tudod meg, hogyha igémmel most oda fogsz menni. Menj hát Ninivébe és győződj meg róla!

Mire Jónás mit válaszol az Úrnak?

- Te nem fogod megtenni, a te haragod, újból és újból lepad és lenyugszik! Ismerlek, Te most is meg fogsz kegyelmezni nekik, mert irgalmas vagy, bánkódsz a bűnös miatt. Rá fogsz szedni, lóvá teszel. Én ellenük fogok beszélni, de ők megtérnek, Te pedig elfordítod a haragodat; bohócot csinálsz belőlem és mindenki rajtam fog nevetni (...)!

Jónás tehát az Úrral való perlekedő vitáját Ninive keleti bejáratánál fejezte be, méghozzá ezekkel a szavakkal:

- „Most azért vedd ez az életemet, mert jobb nekem meghalnom, mint élnem!”

Mit látunk hát? Jónás csalódottan ballag kifelé a városból, amelynek látja látványos megtérést és akkor felszakad belőle az otthon elkezdett vitája. Most az Úr nyakába zúdíttja minden panaszát, a véleménye szerint megsértett igazságot és törvényt. Súlyos vádakkal illeti Istent. Következeten, mond egyet cselekszik mást. Szeszélyes, úgy játszik az emberekkel, mint macska az egérrel, és még megbízhatatlan is, megmásítja akaratát, az ellenkezőjét teszi, mint amit megígért. Jónás halni akar, vele így Isten ne szórakozzon.

Ezután kimegy és leül, de nem a nyugati kapunál, amelyen keresztül Isten dolga végezett hírnökeként haza kellett volna mennie, nem, ő a keleti kijáratához ment, mint aki már leszámolt azzal magában, hogy valaha is visszatér az otthonába. Veszni és halni akar a várossal együtt!

Jegyezzük meg, és írjuk jó pontként a Jónás számlájára azt, hogy ő mindvégig következetes maradt az általa prédikált ígéhez. Ha tehát azt mondta, hogy negyven nap és Ninive elpusztul, akkor ő látni akarja a beteljesülést, ha az életébe kerül is, sőt legutolsó érvelésével, a keleti kapuban ülő jelképes cselekedetével azt mondja az Úrnak, hogy pusztuljon a város vele együtt, mint ahogyan ezt nagy elődje Sámson is megtette Dágon nagy templomában. Ugyanaz a vakmerő igazságosság ez, mint amikor először mondta ki a hajón, hogy vessék be őt a tengerbe, azaz dobják őt oda a halálnak.

Mindezek ellenére mégis olyan ez mintha közben semmi nem történt volna, mintha az Úr nem dobta volna a viharját a bujdosó Jónás után. Mintha az Igével megterhelt próféta nem látta volna, hogy pogány emberek a végsőkig elmenve mindent megtesznek, hogy a hajóval együtt az ő életét is a partra evezze. Úgy tesz Jónás, mintha Isten nem vetette volna őt a mélybe, három napra a hal gyomrába, mintha az Úr szavára az a hal nem bocsátotta volna szabadon a szárazföldre.

Úgy gondolnánk, ha valaki ennyi mindenben keresztülmegy, és megtapasztalja, hogy Isten a világ végén, a legnagyobb mélységben és a teljes világ felett, sőt még gyarló személye felett is teljhatalmú Úr, akkor a legkevesebb, hogy itt az út végén megváltozik a felfogása és a szíve együtt tud dobban az Isten szívével. És látjuk, hogy nem, a Jónás szíve nem képes együtt dobban a mindeneket cselekvő és mindent kezében tartó Isten szívével. Egyfelől kimondja a nagy és örök igazságot, hogy Ura és Istene jóságos, megbocsátó, teremtmény-gyermekeit szerető mennyei Atya, tehát az elméjével tisztán, jól és helyesen tudja az Úr atyai lényegét, még sem képes Ő vele együtt érezni és még kevésbé cselekedni. Mért? Mert ehhez a Krisztus és a mi mennyei Atyánk Szentlelkére van szükségünk, hogy a Krisztus indulata legyen bennünk, amihez viszont az Ő ereje szükségeltetik.

Feltételezhető, hogy Jónás kívárta a negyvenedik és a negyvenegyedik napot is. Ezalatt az idő alatt kétszer kérdezte meg őt az Úr, hogy jogos-e a haragja? Az első kérdést, bár jól hallotta, figyelmen kívül hagyta, nem ragált, semmit sem válaszolt, éppen úgy, mint mikor szótlánul elfutott és a Tarsisba induló hajóra ült fel. Csak fortyogott magában a kegyelmet gyakorló,

megbocsátó Istenre. Végig az pufogta magában, hogy miért menne ő Ninivébe, az nélküle is el tud pusztulni, ha meg nem akarja elpusztítani, akkor miért küldi oda, hogy a nagy város ellen prédikáljon?

Nem tett így Ábrahám, ki ösatyja volt Jónásnak. Ábrahámnak nem állt negyven nap a rendelkezésére, hanem csak egy nap, amikor ő minden isteni kényszer nélkül hosszasan alkudozott az Úrral, hogy amennyiben talál Szodoma és Gomora városaiban 50, 45, 40, 30, 20, 10 igaz embert, akkor értük kímélje meg a végpusztulásra ítélt városokat (1Mózes 18: 27-32). Ábrahám azt kérte Istentől, hogy kegyelmezzon meg a városnak, Jónás pedig azt, hogy hozzon rá Isten végpusztulást. Hogy lehetséges az, hogy Ábrahám ki legalább 1150 évvel élt Jónás előtt közelebb volt a kegyelemhez, mint Jónás, akit 750 év választott el a Messiás megjelenésétől?

A huszadik század nehéz megpróbáltatásainak időszakában vallásos népünk sanyarú sorsra jutott emberei közül sokan megharagudtak az ítéletét végrehajtó, büntetve nevelő Istenre, aki elvette a földjüket, a vállalkozásukat, a teljes anyagi megélhetésüket, becsületüket, nemzeti hovatartozásukat, országukat, egyszóval lelkükön kívül mindent. Ők sírtak, az ellenségeik az egekig szárnyalva örvendtek. Úgy gondolom, hogy őket meg tudjuk érteni, ha nem tudtak együtt örülni az ő kárukon örülökkel. Mindhalálig vádolták azt az Úr Istent, aki mindezt megengedte velük megtörténni. Valójában Mohács óta, nemsokára kerekén ötszáz éve, hogy arra tanít az Úr, hogy szeressük a büntető és kegyelmet gyakorló szuverén Istent. Nagyon nehéz iskola ez, és csak a Krisztusban kiáradó kegyelem képes bennünket megtartani benne, hogy azt, sikeres vizsgával fejezzük be.

Kiment a ház az ablakon, benne maradt a vénasszony

Ahogy Jónás a keleti kapun keresztül hagyta el Ninivét, eszembe jutatta gyerekkorom engem sokszor felvidítő gyermekdalát a „Kiment a ház az ablakon (...)”⁷¹ kezdetű éneket. Íme két verse:

„Kiment a ház az ablakon,
Benne maradt a vénasszony.
Zsupot kötött a hátára,
Úgy ballagott a vásárba.
.....
Gyerünk, menjünk vendégségbe,
Három hétig tart egyvégbe.
Vigyünk el egy rosta vizet,
A nagyharang majd megfizet.”

Jónás úgy ment ki akár Ninivéből, akár Jeruzsálemből, hogy mindentől bennük maradt, mert a nagy városból, bármi legyen is a neve, magunktól nem tudunk kijönni, belőle minden esetben személyesen az Urnak kel kihoznia, és Isten éppen ezt teszi az ő prófétájával! Ez a magába rekedt, önmagába szorult, a bűn és halál testétől⁷² szabadulni képtelen Jónás perlekedve kérte számon Istentől az ő kegyelmi ítéletét, mert valamilyen oknál fogva ezt nem tartotta igazságosnak. Nem tetszett neki, hogy Isten Lelke miért hirdet bűnbánatot és kegyelmet ott, ahol a betű jogos ítéletet mond. Isten igazsága megköveteli, hogy valaki fizessen meg a bűnért, az elkövetett vétkekért, azért a sok erőszakért, vérontásért, ami Ninive számlájára írható. Az asszír főváros hírhedt volt katonai hatalmáról, gazdagságáról. ide ömlött a meghódított népektől

⁷¹ <http://www.zeneszoveg.hu/dalszoveg/32499/gyermekekdalok/kiment-a-haz-az-ablakon-zeneszoveg.html>

⁷² Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből? Róm 7:24.

elvett zsákmány. „Ninive arról volt hirhedt, hogy az embertársat nem tekintette embernek.”⁷³ „Ninive domborművei büszkén ábrázolták azt a hihetetlen kegyetlenséget, amellyel az asszír hadsereg letaposta, tönkretette a legyőzött országokat. Halálra kínozták a foglyokat. Lemészárolták az ellenállókat. Ninive így az Isten ellenes hatalom jelképe lett, a reménytelen eset jelképe.”⁷⁴ Nem igazságos tehát, hogy azért az égig érő rosszért nem fizet meg senki, Isten csak úgy megkegyelmez nekik.

Jónás tehát ezért az igazságért kiált. Kiált mert a népe is szenvedett attól az asszír birodalomtól, melynek feje Ninive volt. Áldozatként kiált, kifosztottként és sértett félként kiált az ő igazságos Istenéhez. Úgy kiált, hogy ebbe a kiáltásba képes akár bele is halni, mert nem akar egy olyan világban élni, ahol az erőszakos bűnösök nem kerülnek az egy igaz Bíró elé ítéletre.

Figyelemre méltó másfelől az, hogy Jónás abból a városból ment ki, azt a várost hagyta el, ahol akkor és ott éppen bűnbánatot tartottak és az Úr isten kegyelmében reménykedtek. Jónás a megigazítottak gyülekezetét hagyta el, nem jól magát érezte köztük, és ez veszélyes, mert meg van írva, hogy „nem állhatnak meg a gonoszok az ítéletben; sem a bűnösök az igazak gyülekezetében (Zsolt 1:5), sőt olyanokká lesznek, mint a pelyva, amit szétszór a szél (Zsolt 1:4). Döbbenjünk meg, hogy a láthatóan sikeres szolgálat tán, milyen idegen és gonosz lélek kezdte el Jónást gyötörni. Figyelmeztessen ez mindenkit arra, hogy közbenjáró imában könyörögjön az Ige szolgálatával megbízott lelkipásztoraért!

„Se enyém, se tied ne legyen; vágjátok ketté (az élő gyermekeket)!” 1Kir 3:26.

Isten megkérdi Jónástól, hogy vajon igaza van-e, amikor így ragadja meg a történeteket? Azt talán még megértjük, hogy bölcs Salamon idejében az igazságért kiáltó két parázna közül az egyik elvetemült nő az életben maradt gyermek halálát követeli (1Kir 3:16-28) és annak az édesanyjának a kegyetlen elítélését, aki töredelmes szívvel élő gyermeke életéért önmagát is kész volt feláldozni, de hogy Jónás ennyire ne lásson túl a törvény igazságának betűjén, azt bizony sehogy sem fér a fejünkbe, hisz Isten gyermekeiként életben maradt Ninive lakóinak várta a pusztulást. A jó pásztor életét adja a juhaiért, - mondta Jézus a tanítványainak, a béres az eltévelyedett juhra először rácsap dühében, mert miatta kellett fáradoznia (Csáky Károly 1996, 86). Megkérdi tehát tőle az Úr, hogy vajon valóban igaza van-e, amikor így ragadja meg a történeteket?

Tudjuk, hogy még az ószövetségi kijelentés szerint nincs igaza, mert Izraelt akkor büntette Isten Asszíriával, amikor népe bálványimádó lett és elhagyta az Urat, megtörte a vele való szövetséget. AsszírIA tehát, mint jó útra terelő bot ütése Izraelen az Isten szövetségben leírt jogos cselekedete volt. Jónásnak tehát nem tetszik, amikor azt látja, hogy az a vessző, amivel Isten Izraelre suhintott, most az ő prédikációjára megtért és örvend az ő visszakapott életének. Nem tetszett Jónásnak, mert ezt Isten követendő példának adta eléje, hogy tudni illik neked is ezt kell tenned! Mit is? Bűnbánatban megtérni. A bűnbánat annak a felismerése, hogy méltók vagyunk az ítéletre. A bűnbánat annak a beismerése (és elismerése), hogy az Isten jogosan büntet minket (...). És mi az ítélet? (...) Az ítélet az, ami elől oda lehet menekülni az Istenhez. Az ítélet az Isten nélküli állapot kiteljesedése. Ettől lehet megmenekülni akkor, amikor megtérünk az Istenhez,⁷⁵vagyis Isten visszatérít magához!

⁷³ Czanik Péter: Jónás, Ninive és a hal In. Czanik Péter – Csáky Károly Jónás IgehirdetésekGödi Print Kft. Budapest 1996. oldal 27.

⁷⁴ Czanik Péter: Jónás, Ninive és a hal In. Czanik Péter – Csáky Károly Jónás IgehirdetésekGödi Print Kft. Budapest 1996. oldal 22.

⁷⁵ Czanik Péter: Jónás, Ninive és a hal In. Czanik Péter – Csáky Károly Jónás IgehirdetésekGödi Print Kft. Budapest 1996. oldal 24-25.

Ezt az izraelita Jónást egy hamis isteni kiválasztottság-tudat töltötte el, mely szerint Ábrahám gyermekeit szereti az Isten akkor is, ha bűnöznek, a pogányokat pedig még akkor sem szereti, ha az Igéjére térnek meg; mindenképpen rájuk hozza az ítéletet (Molnár Csaba Bertalan 2019, 69). Nos egyértelmű, hogy ez nem az Isten Lelkének gondolata, ellenkezőleg, hajszálpontosan, minden elemében megegyezik a Káin szépunokájának (ötödik utód Káin után), Lámeknek a sátáni gondolatával, ideológiájával és eszméjével, ki így énekelte meg saját gazságát:

- „Oh Háda és Cilla, hallgassatok szómra, Lámekh feleségei, halljátok beszédem: embert öltem, mert megsebzett; ifjat öltem, mert megütött. Ha hétszeres a bosszú Káinéért, hetvenhétszeres az Lámekhéért!” 1Móz 4:23-24.

Lenni, vagy nem lenni?

Jónás nem megtérni akar, nem együtt bánkódni akar Istennel és az Úr ninivei gyülekezetével, hanem egyenesen meghalni, de nem a bűnbánat halálával, hogy a kegyelemben éljen, hanem teljesen elégő áldozatként. Ő nem tud, nem képes és nem akar egy olyan világban élni, ahol a bűnösök minden megfizetés nélkül kegyelmet kapnak. Az Ő olvasatában ez rosszabb, mint Ninive, ha pedig ez a jövő, ő ezt nem akarja.

Akkor és ott ez az idegen lélektől gyötört (1Sám 16:14; Luk 9:55), megkövesedett⁷⁶ szívű és kőbálvánnyá (Lásd Gyulai Livius Jónás sketch-ét, 1. ábra!) dermedt Jónás csak a kegyelmét és szeretetét gyakorló Istent látta, aki futni hagyja Ninive bűnöseit. Kivételezik velük, hisz őt nem hagyta futni, vihart dobott utána, meg nagy halat is. Úgy látja, hogy Isten különb szeretettel szereti Ninivét, mint őt magát, mert ami lehet Ninivének, azt neki, ki jeruzsálemi, nem lehet. Isten tehát nem mér igazságosan, onnan kezdve értelmetlen az ő egész léte, akkor jobb neki meghalni és többé nem létezni.

Kérdezzük meg, hogy amennyiben Isten teljesítette volna ezt a kívánságát, akkor melyik Jónás halt volna meg?

Egy gonosz lélektől gyötört magányos és egyedül maradt Jónás, aki gyűlöli azt, akit az Isten szeret. A törvény bálványozott istenét szolgáló Jónás, aki olyanná torzult, mint a bálványa (Zsolt 115:3-8; 135:17-18), mert élettelen köszíve lett. A bosszúálló, haragtartó, az Istennel megkülönböztető Jónás! Az elhivatásán (1Kor 1:26-30; 2Thess 2:13-14) és küldetésén kívüli Jónás, aki kész eldobni nagy jutalmát (Zsid 10:35).

Áldott az Isten, hogy ezt a kérést nem úgy hallgatta meg, ahogy azt Jónás magában érezte. Jónás a halálát kérte, de Isten az Ő vigasztaló Lelkével látogatta őt meg, amit Krisztus Urunk szerzett meg az ő válságával. Akarjunk mi is az Úr Lelkével élni!

Emlékezzünk arra, hogy Jónás a viharzó tengeren a süllyedő hajón az igazságosság törvénye szerint maga mondta ki önmagára az ítéletet, tudni illik, hogy vessék be őt a tengerbe. Egyedül ő fizessen a bűnéért, amivel mindenki mást veszélybe sodort. Hól van ez a mai embertől, a politikusainktól, az Isten szolgáitól, tőlem és tőled? Ha tehát Jónás ezt megtette, elvárható, hogy Ninive is hasonlóképpen fizessen meg! Gondolta-mondta ezt a halálból kimentett Jónás. De viszont, ha Ninivét menti ki Isten a halálból, ahogy ezt előtte Jónással tette, akkor Jónás ezt sérelmezi, pedig Isten úgy Jónással, mint Ninivével ugyanazt a szabadítást cselekedte, megmentette mindkettőt a halálból, ahova engedetlenségük miatt jutottak, kit így, kit úgy. Meg akarja hát mondani Istennek, hogy milyen mércével mérje meg Ninivét és milyennel Jeruzsálemet, de Isten csak egye mércével akar mérni, akit úgy hívnak, hogy Úr Jézus Krisztus! Istennek még az embernek kiszolgáltató állatokra is gondja volt, mert nem akarta, hogy azok a szenvedést érző teremtményei gonosz gazdáik miatt szenvedjenek, azt akarta, hogy a megújult

⁷⁶ „A megkövesedett hívőben nincs meg a friss bűnbánat.” Czanik Péter 26 oldal.

életben csak életnek örvendő teremtményei legyenek. Bárcsak Istennek ilyen teremtményei lennének mi is!

Tudnunk kell tehát, hogy Jónás Ninivével szembeni isteni igazságosság követelése igazságos volt, de nem jogos, mert a kortásai közül és előttük is, már sok prófécia szólt arról, hogy az idő teljességében eljön a Fiú, aki öröktől fogva el volt rendelve, hogy magára vegye a világ bűneit, hogy így igazságos legyen a Mindenható Isten kegyelmének kiáradása, szabad gyakorlása, még Ninive Istenben hívő népe felett is. Ennek az igazságosságnak az örök valóságát azonban lepel borította és teljesen eltakarta Jónás elől, így tehát nem láthatta, hogy a Ninivének megkegyelmező Isten már akkor is az Ő egyszülött Fiára tekintett, amikor megszánta a bűnbánatával bűnbánó várost és elállt haragja kiöntésétől. Így azt sem láthatta, hogy amikor Isten az ő ítéletüket elfordította, akkor nem más bűnös embereke és életére (Ézs 43:3) fordította, hanem önmagára, ahogy írva van:

Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, ki-ki az ő útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétékét ő reá veté. Ézs 53:6.

Akkor és ott Jónás nem látta, mert nem akarta látni a prédikációjára Jeruzsálem lakóivá átváltozott ninveieket. Nem látta, hogy az Ige meghallásakor azok az emberek ugyan olyan mélységen mentek keresztül, mint amilyen mélységben néhány nappal előtte még ő maga volt az engedetlensége miatt. Nem látta, hogy Istennek csak egy bűnbocsánata van és nem kettő, egy Jeruzsálemnek/Jónásnak és egy másik Ninivének és lakóinak. Nem látta, hogy az Igével együttműködő Szentlélek a bűnbánó megtérőket Isten igaz imádóivá tette, kik Lélekben és igazságban imádják az Istent. Azt gondolta, hogy Isten csak vele cselekszik oly hatalmas életmentő csodát, a pogány niniveiekkal pedig nem.

Jónás nem látta, hogy őt Ninive lakói úgy hallgatták, mint aki a halálból feltámadva ment hozzájuk. Nem látta, hogy valami mennyei fény sugárzott átraja és a hallgatói kitapogatták belőle az ember Fia Jézust, aki azért jött, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett (Luk 19:10). Nem ismerte fel Jónás, hogy a bűnbánók az Ige által munkált bűnbánatukban megragadták Krisztust, az őket üdvözítő Istent, aki benne és vele volt ott Ninivében.

Jónás csupáncsak nyomorult, önmagát sajnáló izraelita önmagát látta és nem tudta, hogy hamar eljön az Isten Fia Messiás Jézus, aki őt, a hal gyomrában megpróbált Jónást fogja az üdvözítő váltság szemléltetésre az ő Ninivében történt lázadásával lázadó Jeruzsálem elé állítani. Jézus, amikor a Jónáshoz hasonlóan lázongó Jeruzsálemnek hirdette ugyanazt a megtérést, amivel egykor Ninive a Jónás szavára megtért, akkor Jeruzsálem ellene állt és erőszakos Ninivévé változott át, úgy is mondhatnánk, hogy egyikből a másika lett. Mindezt másként újra fogalmazva, Jeruzsálem és egyház ott van, ahol a bűnbánat frissessége teszi valódivá az Isten népét. Luther 95 tételének első négy pontja így szól:

1. Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: "Térjete meg!" - azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen (Mt 4,17).
2. Ezt az ígét nem vonatkoztathatjuk a bűnbánat szentségi gyakorlására, azaz a bűnvallásra és a jóvátételre, ami a papok közreműködésével történik.
3. De nem is vonatkoztathatjuk kizárólag csak a belső bűnbánatra, mert a szív töredelme mit sem ér, ha nem hozza magával külsőleg a bűnös mivoltunk elleni sokoldalú halálos küzdelmet.
4. Ez a gyötrődő küzdelem tehát mindaddig tart, míg az ember gyűlöli vétkeket önmagát (ez az igazi belső bűnbánat), vagyis a mennyek országába való bemenetelig.

Lecke arról, hogy „azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett” (Luk 19:10).

Krisztus ki Ura és Istene ennek a Jónásnak másodszor is megkérdezi tőle, hogy jogosan haragszik-e Rá, jogosan irigylő a Ninivének adott kegyelmet, hogy Ninive a szeme láttára kegyelemnek örvendő Jeruzsálem lett? A Biblia arról tudósít, hogy Hóseá (732-722) király idejében, Izrael fővárosának, Samáriának eleste (723-722) után az Izraelitákat az asszír birodalom különböző részeibe telepítették: a Gózáni folyó melletti Halába és Hábörba, valamint a médek városaiba (II.Kir. 17:6). Ez az utolsó hír róluk. Jónás ezt még megérthette. Az Izraeliták fogságba hurcolásuk után eltűntek a történelem színpadáról. Sajnos hasonló sorsa jutott Júda is, 586 augusztusában Jeruzsálem is elesik, mert királyai, sem Jojakim, sem pedig Cidkijja királyok nem tértek meg. Ninive királya viszont megtért. Nagy fájdalom Istennek, hogy nevével nevezett népét mindenki megelőzi a bűnbánatban és a megtérésben, a pogányok bemennek az Isten országába, Izrael pedig kívül reked.

Említettem, hogy Jónás csupán csak nyomorult, önmagát sajnáló izraelita önmagát látta. Különös önsajnálat ez, mert az irigység és féltékenység epéi keserítették meg, amit a megtérő Ninive feletti bosszankodása váltott ki Jónásban. Pál apostol is tanít erről, amikor ezt írja a rómaiaknak:

- „Kérdelem tehát: Azért botlottak meg, hogy elbukjanak? Szó sincs róla! Viszont az ő bukásuk által jutott el az üdvösség a népekhez, hogy Isten féltékennyé tegye Izráelt. Ha pedig az ő bukásuk a világ gazdagságává lett, veszteségük pedig a népek gazdagságává, akkor mennyivel inkább az lesz, ha teljes számban megtérnek. Ezt pedig nektek mondom, a népeknek: amennyiben tehát én a népek apostola vagyok, az válik szolgálatom dicsőségére, ha valamiképpen (felingerelhetném) féltékennyé tehetem véreimet, és így megmenthetek közülük némelyeket.” Róma 11:11-14.

Nem hiszem, hogy Jónásnak ne lett volna szíve, inkább azt hiszem, hogy ezt az izraelita szívet az a fájdalom töltötte el és kínoztta, amely fájdalom később a Pálét is, mert látván látta, hogy míg a pogányok ujjongva az evangéliumnak megtérnek, addig saját vérei megkeményednek és kívül rekednek az Isten országán. Pál akkor így kiált fel eme fájdalmában:

- „Igazságot szólok Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem velem együtt tesz bizonyosságot a Szent Lélek által, hogy nagy az én szomorúságom és szüntelen való az én szívemnek fájdalma; Mert kívánnám, hogy én magam átok legyek, [elszakasztva] a Krisztustól az én atyámfiaiért, akik rokonaim test szerint.” Róm 9:1 -4.
- „Atyámfiai, szívem szerint kívánom és Istentől könyörgöm az Izrael üdvösségét.” Róm 10:1.

Legyünk hát serények a bűnbánatban!

Isten új szívet ad, elveszi a kő szívet és helyette hús szívet ad (Ez 11:19)

Másfelől azért kérdezi Isten Jónást kettőzött másodszorjával is, mert már tudja, hogy miként akarja őt megvigasztalni, felüdíteni és együttérzővé tenni, a kegyelmére nyitottá tenni, és hogy miképpen emeli fel őt magához.

A történet szerint az Úr Isten úgy rendelte, hogy a Jónás maga összetákolta kunyhója fölé nőjön egy mély árnyékot és hús levegőt tartó indás nagy levelű bokor. Az emberkéz alkotta tákolmány nem volt alkalmas sem a hőség, sem a Nap káros sugarai ellen. A zsidó kultúrába, kulturális emlékezetbe, hagyományba beépülő törvény emberi és e világi építmény, mely nem segít a napszúrás ellen, nem oltalmazhat meg az Úr lángoló haragjától. Nem emberkéz alkotta oltalomra és vigasztalásra van szükségünk, olyanra, ami, testestől és lelkestől, akár élünk, akár halunk, jelenlegi és jövőbeli bármilyen állapotunkban képes megoltalmazni és megvigasztalni.

Így lesz ez az élő növény az Isten váltságának és a vigasztaló Szentléleknek a jelképe. Isten fölemeli Jónást egyetlen napra az Úr örömeinek és jókedvének⁷⁷ esztendejébe. Úgy is mondhatnám, hogy az Isten Fia Jónás mellé ült felüdítő társaságnak egyetlen napra. Arra a napra Jónás megfélekedezett minden bánatáról, sérelméről, panaszáról, minden Isten ellen felhozott vádjáról, minden Isten elleni zsörtölődéséről. A zsoltáros így énekel erről a napról:

„Mert jobb egy nap a te tornácaidban, hogysem ezer [másutt]; inkább akarnék az én Istenem házában küszöbén ülni, hogysem lakni a gonosznak sátorában!” Zsolt 84:11.

Jézus ugyanarról a napról pedig ezt mondta:

„Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.” Ján 8:56.

Jézussal a szívünkben bár ugyanaz a világ vesz körül bennünket, mint a mellettünk álló bármely embert, mi mégis egy teljesen más világot látunk, mint azok, akiket Urunk még nem emelt fel magához. Felemelt állapotunkban elfelejtkezünk a saját igazunkról és az Isten igazságában gyönyörködünk!

Isten megkettőzve hozzánk szóló Igéje kettős, azaz együtt-örvendezésre hív!

Az elmúlt alkalommal arról hallottunk, hogy az Úr azért szól, mert meg akarja banni a kilátásba helyezett végzetesnek bizonyuló ítéletét. Isten Szentlelke megkettőzött erős hívással így kérlel, hogy úgy mond jöjj, bánkódjunk együtt! Én megbánom az ellened fellángolt haragomat, te pedig megbánod az Ellenem elkövetett vétkeidet!

A történet szerint egy nap múlva örökkévaló Urunk felállt Jónás mellől és egy féreg ült melléje, ami elrágta az oltalmat és árnyékot adó élő növényt, az pedig azonnal elszáradt. Tűzött a Nap és tikkasztó forróságot fújt a szél a Jónás arcába. Akkor Jónás vissza, vagy még annál is mélyebbre esett régi lázadó, zsörtölődő, Istennel perlekedő önmagába. Újból elkezdte az igazát hajtogatni Istennel szemben, és fenntartani Isten elleni haragját mindhalálig. Istennek Jónást ebbe a visszaesett mélységben kellett megkeresnie, utána nyúlnia utolsó tanításával és így szólt:

- Te szánod azt a tök szerű növényt, amelyért nem te fáradtál és [amelyet] nem neveltél, amely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett: Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, amelyben több van tizenkétszer tízezer embernél, akik nem tudnak különbséget tenni jobb- és bal kezük között, és barom is sok van?! Jón 4:10-11.

Jónásnak ebből meg kellett értenie, hogy vele törődő gazdája nem azért ült melléje, mert vele akarja végig nézni Ninive pusztulását (Vö: Luk 19:10), ellenkezőleg, Isten azt akarja, hogy Jónás Ő vele nézze végig Ninive élet feletti nagy örömét! Jónásnak meg kellett értenie, hogy az Úr Isten nem gyönyörködik a bűnös halálában, akkor sem, ha a megtérő egykor ninivei pogány volt! Szenved az Isten, ha igazságos haragját és bosszúját kel kitöltse a bűnösre, viszont ujjongva ujjong csak egyetlen bűnös megtérése felett is! Jónásnak ebből meg kellett értenie, úgy is fogalmazhatnék, hogy önmagán keresztül kellett megértenie, egészen pontosan azon a törődésen keresztül kellett megértenie Istent, ahogy egész életén keresztül vele vesződött, övele törődött.

Sok munkát fektettem belé, - mondta a megtérő Ninivéről, de ebbe a hatalmas munkába már benne volt Jónás egész útja is. A történet elején hallottuk, hogy nem volt a teremtettségnek olyan szeglete, amit Isten ne mozgatót volna meg a Jónásra bízott Igéje érdekében, és természetesen Ninive érdekében.

⁷⁷ Ézs 61:2; Az Úrnak lelke [van] én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szemeinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat, Hogy hirdessem az Úrnak kedves esztendejét. Luk 4:18-19.

- Ahogy te, úgy én sem adom fel, -mondja az Úr. Csak mert zsörtölödsz nem hagyom veszni a világot újjá teremtve üdvözítő váltságomat! Nézd milyen boldogok! Üljetek mellém és örülj az én örömömmel!

Az Úr melléd ül, tanácsot kér mellyel megnyit téged

Ábrahám történetében találkozunk először ezzel a gondolattal. Nagy tettere készül az Úr. Meglátogatja Ábrahámot, és magával vívódva a kezét tördelve kérdezi, hogy mit tegyen?

- „Eltitkoljam-e én Ábrahámotól, amit tenni akarok, holott Ábrahám nagy és hatalmas néppé lesz; és benne megáldatnak a földnek minden nemzetségei? Mert tudom róla, hogy megparancsolja az ő fiainak és az ő házanépének ő utána, hogy megőrizték az Úrnak útját, igazságot és törvényt tévén, hogy beteljesítse az Úr Ábrahámot, amit szólott felőle. Akkor Ábrahámhoz fordult és ezt mondta neki az Úr:
- Mivelhogy Szodomának és Gomorának kiáltása megsokasodott, és mivelhogy az ő bűnük felettébb megnehezedett: Alámegyek azért és meglátom, vajon teljességgel a hozzám felhatott kiáltás szerint cselekedtek-e vagy nem? Tudni akarom! 1Móz 18:17-21.

Akkor az Úr ezzel a kérdéssel nyitotta meg Ábrahámot a saját szíve felé, és tudjuk, hogy az így Isten szívére megnyitott Ábrahám közbenjár Szodomáért.

A bevezetőben említettem, hogy Jónás egész történetének keretét a próféta Istennel való peres vitáját, dacos veszekedése adja. Isten a hozzá szóló beszéde által még ebben a megmagyarázhatatlan duzzogó állapottában sem hagyja el őt, sőt utána megy és melléje ül az Úr a beszéde által, hogy a szívét, az ember és az egész élő világ iránti érzéseit ossza meg vele. Az Úr tehát melléje ül és egy utolsó kérdéssel kinyitja Jónást, a történetét, de általa bennünket is. Ezt kérdezi tehát:

- Mond! Ne szánjam Én Ninivét, a nagy várost, amelyben több mint tizenkétszer tízezer ember van, kik nem tudnak különbséget tenni jobb- és bal kezük között, és még az a sok állat is?

Ez a bennünket Istenre megnyitó kérdés tehát nekünk szól, így nekünk kell válaszolnunk. Tehetjük ezt menekülő Jónásként, de akkor tudjuk, hogy mire számíthatunk, de válaszolhatunk a Jézus hitével (Róm 3:26) is, az Úr szavát boldogan visszhangozva:

- „Íme jövök; a könyvtékercsben írva van felőlem, hogy teljesítem a te akaratodat; ezt kedvelem, én Istenem, a te törvényed keblem közepette van. Vígán hirdetem az igazságosságot a nagy gyülekezetben; íme, nem tartom vissza ajkamat, te tudod, óh Uram! Igazságosságotat nem rejtem el szívemben, elmondom a te hűségedet és segítségedet; nem titkolom el kegyelmedet és igazságodat a nagy gyülekezetben!” Zsolt 40:8-11. „Legyen meg a te akaratod, amint a mennyben úgy a földön is!” Ámen.